

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 189

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

50 tomas
2007 m. liepos 20 d.

Turinys	I Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma	
	REGLAMENTAI	
	★ 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologinių produktų ženklinimo ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91	1
	II Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma	
	SPRENDIMAI	
	Taryba ir Komisija	
	2007/502/EB, Euratomas:	
	★ 2007 m. birželio 25 d. Tarybos ir Komisijos sprendimas dėl Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo pasirašymo Europos bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos vardu bei laikino jo taikymo	24
	Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimas	26
	Baigiamasis aktas	38

I

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kuriuos skelbti privaloma)

REGLAMENTAI

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 834/2007

2007 m. birželio 28 d.

**dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinantį Reglamentą (EEB)
Nr. 2092/91**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 37 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Ekologinė gamyba – bendra ūkio valdymo ir maisto produktų gamybos sistema, apimanti geriausią aplinkosaugos praktiką, didelę biologinę įvairovę, gamtos išteklių išsaugojimą, aukštų gyvūnų gerovės standartų taikymą ir gamybos būdą, atsižvelgiant į tam tikrų vartotojų teikiamą pirmenybę produktams, pagamintiems naudojant natūralias medžiagas ir procesus. Todėl ekologinės gamybos metodas vaidina dvigubą vaidmenį visuomenėje: taip sukuriamą specifinę rinką, tenkinanti vartotojų paklausą ekologiškiems produktams, o taip pat taip teikiama nauda visuomenei, prisidedant prie aplinkos apsaugos bei gyvūnų gerovės ir kaimo plėtros.
- (2) Daugelyje valstybių narių ekologinio žemės ūkio sektorius tampa vis svarbesniu. Paskutiniaisiais metais ypač išaugo vartojimo paklausa. Naujausios bendros žemės ūkio politikos reformos, kuriose ypač daug dėmesio skiriama orientavimui į rinką ir kokybiškų produktų pasiūlai siekiant patenkinti vartotojų poreikius, ir toliau turėtų skatinti ekologiškų produktų rinką. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, ekologinės gamybos teisės aktai vaidina vis svarbesnį vaidmenį žemės ūkio politikoje ir yra glaudžiai susiję su žemės ūkio rinkų raida.
- (3) Bendrijos teisės sistemoje, reguliuojančioje ekologinės gamybos sektorį, turėtų būti siekiama užtikrinti sąžiningą

konkurenciją ir tinkamą ekologiškų produktų vidaus rinkos veikimą, išlaikyti ir pateisinti vartotojų pasitikėjimą produktais, paženklintais kaip ekologiški produktai. Joje taip pat turėtų būti toliau siekiama sudaryti sąlygas, kuriomis šiame sektoriuje būtų daroma pažanga, atsižvelgiant į gamybos ir rinkos pokyčius.

- (4) Komisijos komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos veiksmų plano, skirto ekologiškiems maisto produktams ir ekologiniam ūkininkavimui siūloma gerinti ir stiprinti Bendrijos ekologinio ūkininkavimo standartus ir importo bei tikrinimų reikalavimus. 2004 m. spalio 18 d. išvadose Taryba paragino Komisiją peržiūrėti šios srities Bendrijos teisės sistemą siekiant užtikrinti supaprastinimą ir bendrą darną bei visų pirma nustatyti principus, kuriais skatinamas standartų suderinimas ir, jei įmanoma, sumažinti išsamumo lygį.
- (5) Todėl tikslinga aiškiau apibrėžti ekologicinei gamybai taikomus tikslus, principus ir taisykles siekiant prisidėti prie skaidrumo ir vartotojų pasitikėjimo, o taip pat suvienodinto ekologinės gamybos koncepcijos suvokimo.
- (6) Šiuo tikslu 1991 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2092/91 dėl ekologinės žemės ūkio produktų gamybos ir nuorodų apie tokią gamybą ant žemės ūkio ir maisto produktų ⁽²⁾ turėtų būti panaikintas ir pakeistas nauju reglamentu.
- (7) Bendra Bendrijos ekologinės gamybos taisyklių sistema turėtų būti nustatyta augalų produktų gamybai, gyvulininkystės ir akvakultūros produkcijai, įtraukiant laukinių augalų ir jūros dumblių rinkimo taisykles, perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo, taip pat perdirbto maisto, įskaitant vyną, bei pašarų ir ekologiškų mielių gamybos

⁽¹⁾ 2007 m. gegužės 22 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ OL L 98, 1991 7 22, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 394/2007 (OL L 98, 2007 4 13, p. 3).

- taisykles. Komisija turėtų leisti naudoti produktus bei medžiagas ir galėti priimti sprendimą dėl metodų, kurie turi būti naudojami ekologinio ūkininkavimo veikloje ir perdirbant ekologišką maistą.
- (8) Turėtų būti toliau sudaromos palankios sąlygos ekologinės gamybos plėtrai visų pirma skatinant naudoti naujausius metodus ir medžiagas, geriau pritaikytas ekologinei gamybai.
- (9) Genetiškai modifikuoti organizmai (GMO) ir produktai, pagaminti iš GMO arba naudojant GMO, yra nesuderinami su ekologinės gamybos koncepcija ir vartotojų ekologiškų produktų suvokimu. Todėl jie neturėtų būti naudojami ekologinio ūkininkavimo veikloje arba perdirbant ekologiškus produktus.
- (10) Siekiama šio tikslo – kuo mažesnio GMO kiekio ekologiškuose produktuose. Dabartinės ženklavimo ribos yra su atsitiktiniu ir techniškai neišvengiamu GMO buvimu išimtinai susijusios ribos.
- (11) Ekologinio ūkininkavimo veikloje pirmiausia turėtų būti naudojami atsinaujinantys ištekliai vietos mastu nustatytose žemės ūkio sistemose. Siekiant sumažinti neatsinaujinančių išteklių naudojimą, atliekos ir augalinės bei gyvulinės kilmės šalutiniai produktai turėtų būti perdirbami, kad juos būtų galima naudoti kaip dirvos trąšas.
- (12) Ekologinė augalų produktų gamyba turėtų padėti išlaikyti ir pagerinti dirvožemio derlingumą bei užkirsti kelią dirvožemio erozijai. Augalus pirmiausia turėtų maitinti dirvožemio ekosistema, o ne į dirvožemį pilamos tirpios trąšos.
- (13) Pagrindinės ekologinės augalų produktų gamybos valdymo sistemos dalys – dirvožemio derlingumo priežiūra, rūšių ir veislių parinkimas, daugiametė sėjomaina, organinių medžiagų perdirbimas ir kultivavimo metodai. Papildomos trąšos, dirvos gerinimo priemonės ir augalų apsaugos produktai turėtų būti naudojami tik tuomet, jeigu jų naudojimas atitinka ekologinės gamybos tikslus ir principus.
- (14) Gyvulininkystės produkcija yra labai svarbi organizuojant žemės ūkio gamybą ekologinės gamybos ūkiuose, nes ji teikia reikalingas organines medžiagas ir trąšas dirbamai žemei ir atitinkamai prisideda prie dirvožemio gerinimo bei tvaraus žemės ūkio plėtos.
- (15) Siekiant išvengti aplinkos taršos, visų pirma gamtos išteklių, pavyzdžiui, dirvožemio ir vandens, taršos, ekologinė gyvulininkystė iš esmės turi užtikrinti glaudžius tokios produkcijos ir žemės, tinkamų daugiametės sėjomainos sistemų ir gyvulių šėrimo ekologinio ūkininkavimo proceso metu gautais augalininkystės produktais, pagamintais tame pačiame arba kaimyniniuose ekologiniame ūkiuose, ryšius.
- (16) Kadangi ekologinė gyvulininkystė yra su žeme susijusi veikla, turėtų būti sudarytos sąlygos, kai tik įmanoma, gyvūnams ganytis atviraime ore arba ganyklose.
- (17) Užsiimant ekologine gyvulininkyste reikėtų laikytis aukštų gyvūnų gerovės standartų kartu atsižvelgiant į tam tikroms gyvūnų rūšims būdingos elgsenos poreikius, o gyvūnų sveikatos priežiūra turėtų būti grindžiama ligų prevencija. Atsižvelgiant į tai, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas laikymo sąlygoms, ūkininkavimo praktikai ir gyvūnų laikymo tankiui. Be to, parenkant veisles, reikėtų atsižvelgti į jų gebėjimą prisitaikyti prie vietos sąlygų. Gyvulininkystės ir akvakultūros produkcijai skirtomis įgyvendinimo taisyklėmis bent turėtų būti užtikrinama, kad būtų laikomasi bent Europos konvencijos dėl ūkinės paskirties gyvūnų apsaugos nuostatų ir jos nuolatinio komiteto (T-AP) pateiktų vėlesnių rekomendacijų.
- (18) Ekologinės gyvulininkystės produkcijos sistema turėtų būti siekiama užbaigti įvairių gyvulių rūšių produkcijos ciklus, ekologiškai auginant gyvulius. Todėl ji turėtų skatinti didinti ekologiškai auginamų gyvūnų genofondą, gerinti savarankiškumą ir taip užtikrinti sektoriaus vystymą.
- (19) Ekologiški perdirbti produktai turėtų būti gaminami naudojant perdirbimo metodus, užtikrinančius, kad visuose gamybos grandinės etapuose išlaikomas produkto ekologiškumas ir pagrindinės savybės.
- (20) Perdirbtas maistas turėtų būti ženklinamas kaip ekologiškas maistas tik jei visi ar beveik visi žemės ūkio kilmės ingredientai yra ekologiški ingredientai. Tačiau turėtų būti nustatytos specialios perdirbto maisto produktų, kurių sudėtyje yra žemės ūkio ingredientų, kurie negali būti pagaminti ekologiškai, tai yra medžioklės ir žvejybos produktų, ženklavimo taisyklės. Be to, siekiant informuoti vartotoją, užtikrinti skaidrumą rinkoje ir skatinti ekologiškų ingredientų naudojimą, turėtų būti nustatyta galimybė tam tikromis sąlygomis ingredientų sąrašą nurodyti ekologinė gamybą.
- (21) Tikslinga nustatyti galimybę lanksčiai taikyti gamybos taisykles, kad ekologinius standartus ir reikalavimus būtų galima pritaikyti prie vietos klimato arba geografinių sąlygų, konkrečios ūkininkavimo praktikos ir vystymosi etapų. Tai turėtų leisti taikyti išimties taisykles, tačiau tik tam tikromis Bendrijos teisės aktuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis.
- (22) Svarbu išlaikyti vartotojų pasitikėjimą ekologiškais produktais. Todėl reikėtų griežtai apriboti ekologinei gamybai taikomų reikalavimų išimtis ir jas numatyti tik tuomet, kai išimtinių taisyklių taikymas yra pagrįstas.

- (23) Vartotojų apsaugos ir sąžiningos konkurencijos tikslais turėtų būti užtikrinta, kad ekologiškiems produktams žymėti vartojami terminai visoje Bendrijoje ir nepriklausomai nuo vartojamos kalbos būtų apsaugoti nuo jų vartojimo neekologiškiems produktams žymėti. Apsauga taip pat turėtų būti taikoma įprastiems šių terminų išvestiniams žodžiams arba mažybinėms jų formoms, kai jie vartojami atskirai arba junginiuose.
- (24) Siekiant aiškumo vartotojų atžvilgiu visoje Bendrijos rinkoje, turėtų būti numatytas privalomas ES logotipo naudojimas visiems Bendrijoje pagamintiems ekologiškiems fasuotiems maisto produktams. Kitais atvejais turėtų būti galima savanoriškai naudoti ES logotipą Bendrijoje pagamintiems ekologiškiems nefasuotiems produktams ar bet kuriems iš trečiųjų šalių importuojamiems ekologiškiems produktams.
- (25) Tačiau manoma, kad tikslinga ES logotipą naudoti tik tiems produktams, kurių sudėtyje esantys visi arba beveik visi ingredientai yra ekologiški ingredientai, siekiant neklaidinti vartotojų dėl viso produkto ekologiško pobūdžio. Todėl neturėtų būti leidžiama jį naudoti perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio produktų ar perdirbtų maisto produktų, kurių sudėtyje esančių žemės ūkio kilmės ingredientų mažiau nei 95 % yra ekologiški ingredientai, ženkliniui.
- (26) ES logotipas jokiais atvejais neturėtų trukdyti vienu metu naudoti nacionalinius ar privačius logotipus.
- (27) Be to, siekiant išvengti apgaulingos praktikos ir bet kokios galimos painiavos vartotojų atžvilgiu dėl to, ar produkto kilmės šalis yra Bendrija ar ne, visais ES logotipo naudojimo atvejais vartotojai turėtų būti informuojami apie vietą, kurioje buvo užaugintas produkto sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos.
- (28) Bendrijos taisyklės turėtų skatinti suderintą ekologinės gamybos koncepciją. Kompetentingos institucijos, kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos turėtų susilaikyti nuo visų veiksmų, galinčių sudaryti kliūtis reikalavimus atitinkančių produktų, kuriuos sertifikavo kitoje valstybėje narėje esanti institucija ar organas, laisvam judėjimui. Jos visų pirma neturėtų nustatyti kokios nors papildomos kontrolės ar finansinės naštos.
- (29) Siekiant nuoseklumo su Bendrijos aktais kitose srityse, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama savo teritorijoje augalų produktų gamybai ir gyvulininkystės produkcijai taikyti griežtesnes nei Bendrijos ekologinės gamybos taisyklės nacionalines gamybos taisykles, jei šios nacionalinės taisyklės taip pat taikomos neekologinei gamybai ir kitais aspektais atitinka Bendrijos teisę.
- (30) Ekologinėje gamyboje draudžiama naudoti GMO. Siekiant aiškumo ir nuoseklumo, produktų, kurių etiketėse turi būti nurodyta, kad juose yra GMO, juos sudaro GMO arba jie yra pagaminti iš GMO, negalima ženklinti kaip ekologiškų produktų.
- (31) Siekiant užtikrinti, kad ekologiški produktai būtų gaminami pagal Bendrijos ekologinės gamybos teisės sistemoje nustatytus reikalavimus, visuose ekologiškų produktų gamybos, paruošimo ir platinimo etapuose vykdomai ūkio subjektų veiklai turėtų būti taikoma kontrolės sistema, nustatyta ir administruojama pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių ⁽¹⁾ taisyklės.
- (32) Kai kuriais atvejais gali būti netinkama taikyti pranešimo ir kontrolės reikalavimus tam tikriems mažmenine prekyba užsiimantiems ūkio subjektams, pavyzdžiui, ūkio subjektams, parduodantiems produktus tiesiogiai galutiniam vartotojui ar naudotojui. Todėl tikslinga leisti valstybėms narėms šių reikalavimų netaikyti tokiems ūkio subjektams. Tačiau siekiant išvengti apgaulės, ši išimtis neturi būti taikoma tiems mažmenine prekyba užsiimantiems ūkio subjektams, kurie gamina, ruošia ar sandėliuoja produktus, išskyrus pardavimo punktus, arba kurie importuoja ekologiškus produktus arba kurie dėl pirmiau minėtos veiklos sudarė sutartį su trečiąja šalimi.
- (33) Turėtų būti leidžiama į Europos bendriją importuoti produktus pateikti į Bendrijos rinką kaip ekologiškus produktus, jeigu jie pagaminti pagal Bendrijos teisės aktus atitinkančias arba lygiavertes gamybos taisykles ir jiems taikoma tokia pati ar lygiavertė kontrolės tvarka. Be to, pagal lygiavertę sistemą importuotiems produktams turėtų būti suteiktas sertifikatas, išduotas atitinkamos trečiosios šalies kompetentingos institucijos arba pripažintos kontrolės institucijos ar įstaigos.
- (34) Atliekant importuotų produktų lygiavertiškumo įvertinimą turėtų būti atsižvelgiama į *Codex Alimentarius* nustatytus tarptautinius standartus.
- (35) Manoma, kad tikslinga turėti trečiųjų šalių, kurios, kaip pripažino Komisija, taiko lygiavertę Bendrijos teisės aktuose numatytiems gamybos standartus ir kontrolės tvarką, sąrašą. Į šį sąrašą neįtrauktoms trečiosioms šalims Komisija turėtų nustatyti kontrolės institucijų ir kontrolės įstaigų, pripažintų kompetentingomis užtikrinti kontrolę ir sertifikatų išdavimą atitinkamose trečiosiose šalyse, sąrašą.
- (36) Turėtų būti renkama atitinkama statistinė informacija siekiant gauti patikimus duomenis, reikalingus įgyvendinti šį reglamentą ir vykdyti tolesnę su juo susijusią veiklą; taip pat siekiant, kad ja naudotųsi gamintojai, rinkos subjektai ir politiką formuojantys asmenys. Reikalinga statistinė informacija turėtų būti apibrėžta pagal Bendrijos statistikos programos sąlygas.

⁽¹⁾ OL L 165, 2004 4 30, p. 1.

- (37) Šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo nustatytos datos, kad Komisija turėtų pakankamai laiko priimti jo įgyvendinimui būtinas priemones.
- (38) Šio reglamento įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos taikant 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.
- (39) Atsižvelgiant į ekologinio sektoriaus dinamišką raidą, kai kuriuos labai opius klausimus, susijusius su ekologinės gamybos metodu ir poreikį užtikrinti sklandų vidaus rinkos ir kontrolės sistemos veikimą, tikslinga numatyti būsimą Bendrijos ekologinio ūkininkavimo taisyklių peržiūrą, atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant šias taisykles.
- (40) Kol nepriimtos išsamios Bendrijos gamybos taisyklės dėl tam tikrų gyvūnų rūšių, vandens augalų ir mikrodumblių, valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti nacionalinių, o jeigu tokių nėra, valstybės narių priimtinių arba jų pripažintų privačių standartų taikymą.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 ANTRAŠTINĖ DALIS

TIKSLAS, TAIKymo SRITIS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI

1 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu sukuriama ekologinės gamybos tvaraus vystymosi pagrindas, kartu užtikrinant veiksmingą vidaus rinkos veikimą, sąžiningą konkurenciją ir vartotojų pasitikėjimą bei apsaugant vartotojų interesus.

Juo nustatomi bendri tikslai ir principai, kuriais grindžiamos pagal šį reglamentą nustatytos taisyklės dėl:

- a) ekologiškų produktų gamybos, paruošimo ir platinimo visų etapų bei jų kontrolės;
- b) nuorodų, žyminčių ekologinę gamybą, naudojimo ženklinais ir reklamuojant.

2. Šis reglamentas taikomas toliau išvardytiems žemės ūkio, įskaitant akvakultūrą, kilmės produktams, kai tokie produktai pateikiami į rinką arba juos ketinama pateikti į rinką:

- a) gyviems ar neperdirbtiems žemės ūkio produktams;
- b) maistui skirtiems perdirbtiems žemės ūkio produktams;
- c) pašarams;

- d) augalinei dauginamajai medžiagai ir auginimui skirtoms sėkloms.

Laukinių gyvūnų medžioklės ir žvejybos produktai nelaikomi ekologiškais produktais.

Šis reglamentas taip pat taikomas maistui ar pašarams naudojamoms mielėms.

3. Šis reglamentas taikomas visiems ūkio subjektams, dalyvaujantiems bet kuriame 2 dalyje nurodytų produktų gamybos, paruošimo ir platinimo etape.

Tačiau šis reglamentas netaikomas viešojo maitinimo veiklai. Valstybės narės gali taikyti nacionalines taisykles arba, jeigu tokių nėra, privačius standartus dėl produktų iš viešojo maitinimo veiklos ženklinimo ir kontrolės, jeigu minėtos taisyklės atitinka Bendrijos teisę.

4. Šis reglamentas taikomas nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų ar nacionalinių nuostatų, atitinkančių su šiame straipsnyje nurodytais produktais susijusią Bendrijos teisę, pavyzdžiui, nuostatų, reglamentuojančių gamybą, paruošimą, pardavimą, ženklinimą ir kontrolę, įskaitant teisės aktus maisto produktų ir gyvūnų maitinimo srityse.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame reglamente taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

- a) ekologinė gamyba – gamybos metodo naudojimas laikantis šiame reglamente nustatytų taisyklių visais gamybos, paruošimo ir platinimo etapais;
- b) gamybos, paruošimo ir platinimo etapai – visi etapai nuo ekologiško produkto pirminės gamybos (imtinai) iki jo saugojimo, perdirbimo, transportavimo, pardavimo ar tiekimo galutiniam vartotojui (imtinai), ir, atitinkamais atvejais, ženklinimo, reklamos, importo, eksporto ir subrangos veikla;
- c) ekologiškas – pagamintas ekologinės gamybos būdu ar su ja susijęs;
- d) ūkio subjektas – fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už tai, kad jo kontroliuojamoje ekologinės gamybos įmonėje būtų užtikrintas šio reglamento reikalavimų laikymasis;
- e) augalų produktų gamyba – žemės ūkio augalininkystės produktų gamyba, įskaitant laukinių augalų produktų rinkimą komerciniais tikslais;

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

- f) gyvulininkystės produkcija – naminių arba prijaukintų sausumos gyvūnų (įskaitant vabzdžius) produkcija;
- g) akvakultūra – taikomas 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo ⁽¹⁾ pateiktas apibrėžimas;
- h) perėjimas – perėjimas nuo neekologinio prie ekologinio ūkininkavimo per tam tikrą laikotarpį, kurio metu taikomos nuostatos, susijusios su ekologine gamyba;
- i) paruošimas – ekologiškų produktų konservavimas ir (arba) perdėrimas, įskaitant gyvulių skerdimą ir pjaustymą, taip pat pakavimas, produktų ženklavimas ir (arba) ženklavimo pakeitimai, susiję su ekologinės gamybos metodu;
- j) „maistas“, „pašarai“ ir „pateikimas į rinką“ – taikomi 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras ⁽²⁾ pateikti apibrėžimai;
- k) ženklavimas – visi su produktu susiję terminai, žodžiai, išsami informacija, prekių ženklai, registruotasis prekės pavadinimas, paveikslėliai arba simboliai, pateikti prie produkto pridėdamuose arba su juo susijusiuose produkto pakuotėse, dokumentuose, pranešimuose, etiketėse, lentelėse, žieduose ar lankeliuose;
- l) fasuotas maisto produktas – taikomas 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklavimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo ⁽³⁾ 1 straipsnio 3 dalies b punkte pateiktas apibrėžimas;
- m) reklama – bet kokio pobūdžio pateikimas visuomenei, naudojant bet kokias priemones, išskyrus ženklavimą, kuriuo siekiama arba kuris gali įtakoti ir formuoti požiūrį, įsitikinimus ir elgseną siekiant tiesiogiai ar netiesiogiai skatinti pirkti ekologiškus produktus;
- n) kompetentinga institucija – centrinė valstybės narės institucija, turinti kompetenciją organizuoti oficialią kontrolę ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas, arba bet kuri kita institucija, kuriai suteikta tokia kompetencija, o prireikus taip pat atitinkama trečiosios šalies institucija;
- o) kontrolės institucija – valstybės narės viešojoje administracinėje organizacijoje, kuriai kompetentinga institucija suteikė savo visus savo įgaliojimus vykdyti tikrinimą ir sertifikavimą ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas, arba dalį tokių įgaliojimų; prireikus tai gali būti taip pat atitinkama trečiosios šalies institucija arba atitinkama institucija, veikianti trečiojoje šalyje;
- p) kontrolės įstaiga – nepriklausoma privati trečioji šalis, vykdanči tikrinimą ir sertifikavimą ekologinės gamybos srityje pagal šiame reglamente išdėstytas nuostatas; prireikus tai gali būti taip pat atitinkama trečiosios šalies įstaiga arba atitinkama įstaiga, veikianti trečiojoje šalyje;
- q) atitiktis ženklui – ženklas, kuriuo patvirtinama atitiktis tam tikriems standartams arba kitiems norminiams dokumentams;
- r) ingredientai – taikomas Direktyvos 2000/13/EB 6 straipsnio 4 dalyje pateiktas apibrėžimas;
- s) augalų apsaugos produktai – taikomas 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 91/414/EB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ⁽⁴⁾ pateiktas apibrėžimas;
- t) taikomas 2001 m. kovo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/18/EB dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką ir panaikinančios Tarybos direktyvą 90/220/EEB ⁽⁵⁾ pateiktas „genetiškai modifikuoto organizmo (GMO)“, kuris nėra sukurtas taikant tos direktyvos I.B priede nurodytus genetinės modifikacijos metodus, apibrėžimas;
- u) pagamintas iš GMO – iš GMO gautas visas produktas arba jo dalis, kurio sudėtyje nėra GMO ir kurio sudedamosios dalys nėra GMO;
- v) pagamintas naudojant GMO – naudojant GMO, kai gamybos procese GMO yra paskutinis gyvas organizmas, gautas produktas, kurio sudėtyje nėra GMO, kurio sudedamosios dalys nėra GMO ir kuris nėra pagamintas iš GMO;
- w) pašarų priedai – taikomas 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽⁶⁾, pateiktas apibrėžimas;

⁽¹⁾ OL L 223, 2006 8 15, p. 1.

⁽²⁾ OL L 31, 2002 2 1, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 575/2006 (OL L 100, 2006 4 8, p. 3).

⁽³⁾ OL 109, 2000 5 6, p. 29. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2006/142/EB (OL L 368, 2006 12 23, p. 110).

⁽⁴⁾ OL L 230, 1991 8 19, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2007/31/EB (OL L 140, 2007 6 1, p. 44).

⁽⁵⁾ OL L 106, 2001 4 17, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1830/2003 (OL L 268, 2003 10 18, p. 24).

⁽⁶⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 378/2005 (OL L 59, 2005 3 5, p. 8).

- x) sąvoka „lygiavertis“, naudojama apibūdinant įvairias sistemas ar priemones, reiškia, kad jomis galima pasiekti tuos pačius tikslus ir įgyvendinti tuos pačius principus, taikant taisykles, užtikrinančias tokių patį atitikties lygį;
- y) perdirbimo pagalbinė priemonė – medžiaga, kuri pati nesunaudojama kaip maisto ingredientas, tačiau perdirbant žaliavas, maistą ar jų ingredientus specialiai naudojama apdorojimo arba perdirbimo metu tam tikram technologiniam tikslui pasiekti, ir dėl to galutiniame produkte gali atsirasti netyčinių, bet techniškai neišvengiamų šios medžiagos arba jos darinių likučių, jei šie likučiai nekelia jokio pavojaus sveikatai ir neturi jokio technologinio poveikio galutiniam produktui;
- z) jonizuojančioji spinduliuotė – taikomas 1996 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyvoje 96/29/Euratomas, nustatančioje pagrindinius darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės saugos standartus ⁽¹⁾ pateiktas apibrėžimas ir su apribojimais, nustatytais 1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 1999/2/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su jonizuojančiąja spinduliuote apdorotais maisto produktais ir jų ingredientais, suderinimo ⁽²⁾ 1 straipsnio 2 dalyje;
- aa) viešojo maitinimo veikla – ekologiškų produktų ruošimas restoranuose, ligoninėse, valgyklose ir kitose panašiose maitinimo įmonėse pardavimo punkte ar jų pristatymas galutiniam vartotojui.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

EKOLOGINĖS GAMYBOS TIKSLAI IR PRINCIPAI

3 straipsnis

Tikslai

Ekologine gamyba siekiama šių bendrųjų tikslų:

- a) sukurti žemės ūkio tvaraus valdymo sistemą, kuria:
 - i) atsižvelgiama į gamtos sistemas bei ciklus ir palai-koma bei stiprinama dirvožemio, vandens, augalų ir gyvūnų sveikata bei jų pusiausvyra;
 - ii) prisidedama prie aukšto biologinės įvairovės lygio;
 - iii) atsakingai naudojamosi energija ir gamtos ištekliais, pavyzdžiui, vandeniu, dirvožemiu, organinėmis medžiagomis ir oru;
 - iv) laikomasi aukštų gyvūnų gerovės standartų, visų pirma atsižvelgiant į gyvūnų rūšims būdingus elgsenos poreikius;

- b) siekti gaminti aukštos kokybės produktus;
- c) siekti gaminti daug įvairių maisto ir kitų žemės ūkio produktų, patenkinančių prekių, pagamintų naudojant aplinkai, žmonių sveikatai, augalų sveikatai ar gyvūnų sveikatai ir gerovei nekenkiančius procesus, vartojimo paklausą.

4 straipsnis

Bendrieji principai

Ekologinė gamyba grindžiama šiais principais:

- a) tinkamai rengiami ir valdomi biologiniai procesai, pagrįsti ekologinėmis sistemomis, naudojant sistemos vidinius gamtos išteklius ir metodus:
 - i) pagal kuriuos naudojami gyvi organizmai ir mecha-niniai gamybos metodai;
 - ii) pagal kuriuos praktikuojama su žeme susijusi augali-ninkystė ir gyvulininkystės produkcija ar akvakultūra, laikantis žuvų išteklių tausojančio naudojimo prin-cipo;
 - iii) pagal kuriuos nenaudojami GMO ir iš GMO arba naudojant GMO pagaminti produktai, išskyrus vete-rinarinius vaistus;
 - iv) kurie grindžiami rizikos įvertinimu ir prireikus atsargumo bei prevencinių priemonių naudojimu;
- b) apriojamas išorės medžiagų naudojimas. Kai išorės medžiagų naudojimas būtinas arba kai nėra a punkte nurodytos tinkamos valdymo praktikos ir metodų, naudo-jama tik:
 - i) ekologinės gamybos medžiagos;
 - ii) natūralios arba natūraliu būdu gautos medžiagos;
 - iii) mažo tirpumo mineralinės trąšos;
- c) cheminės sintezės būdu gautos medžiagos naudojamos griežtai apibrėžtais išimtiniais atvejais, jeigu:
 - i) nėra tinkamos valdymo praktikos; ir
 - ii) b punkte nurodytų išorės medžiagų nėra rinkoje; arba
 - iii) naudojant b punkte nurodytas išorės medžiagas prisidedama prie nepriimtino poveikio aplinkai;

⁽¹⁾ OL L 159, 1996 6 29, p. 1.

⁽²⁾ OL L 66, 1999 3 13, p. 16. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

d) prireikus šio reglamento taikymo srityje pritaikomos ekologinės gamybos taisyklės, atsižvelgiant į sanitarinę būklę, regioninius klimato ir vietos sąlygų skirtumus, vystymosi etapus bei konkrečią ūkininkavimo praktiką.

5 straipsnis

Ūkininkavimui taikomi konkretūs principai

Greta 4 straipsnyje išdėstytų bendrųjų principų, ekologinis ūkininkavimas taip pat grindžiamas šiais konkrečiais principais:

- a) palaikomas ir stiprinamas dirvožemio gyvybingumas ir natūralus dirvožemio derlingumas, dirvožemio stabilumas ir dirvožemio biologinė įvairovė, vykdoma dirvožemio tankinimo ir dirvožemio erozijos prevencija bei kovojama su jais ir užtikrinama augalų mityba visų pirma per dirvožemio ekosistemą;
- b) kuo labiau sumažinamas neatsinaujinančiųjų išteklių ir išorės medžiagų naudojimas;
- c) augalinės ir gyvūninės kilmės atliekos ir šalutiniai produktai perdirbami augalų produktų gamybos ir gyvulininkystės produkcijos metu;
- d) priimant su gamyba susijusius sprendimus atsižvelgiama į vietos arba regiono ekologinę pusiausvyrą;
- e) gyvūnų sveikata palaikoma skatinant natūralų gyvūno imuninės sistemos pasipriešinimą ir parenkant tinkamas veisles bei ūkininkavimo praktiką;
- f) augalų sveikata palaikoma naudojant prevencines priemones, pavyzdžiui, parenkant kenkėjams ir ligoms atsparias tinkamas veisles ir rūšis, naudojant tinkamą sėjomainą, mechaninius bei fizinius metodus ir natūralių kenkėjų priešų apsaugą;
- g) vykdoma prie vietos sąlygų pritaikyta ir su žeme susijusi gyvulininkystės produkcija;
- h) palaikomas aukštas gyvūnų gerovės lygis atsižvelgiant į kiekvienai rūšiai būdingus poreikius;
- i) ekologinės gyvulininkystės produktai gaminami iš gyvūnų, kurie nuo gimimo arba išsiritimo visą jų gyvenimą buvo auginami ekologiniuose ūkiuose;
- j) veislės parenkamos atsižvelgiant į gyvūnų gebėjimą prisitaikyti prie vietos sąlygų, jų gyvybingumą ir jų atsparumą ligoms arba sveikatos problemoms;

k) gyvuliai šeriami ekologiškais pašarais, kuriuos sudaro žemės ūkio ingredientai, pagaminti vykdant ekologinio ūkininkavimo veiklą, ir natūralios ne žemės ūkio medžiagos;

l) taikoma gyvulininkystės praktika, stiprinanti imuninę sistemą ir natūralų pasipriešinimą ligoms, visų pirma apimanti reguliarią mankštą ir laikymą plotuose atvira ore bei prireikus ganykloje;

m) atsisakoma galimybės veisti dirbtiniu būdu išvestus poliploidinius gyvūnus;

n) akvakultūros produkcijos atveju – palaikoma natūralių vandens ekosistemų biologinė įvairovė ir ilginiui vandens aplinkos sveikata ir aplinkinės vandens bei sausumos ekosistemos kokybė;

o) vandens organizmai maitinami žuvų išteklių tausojančio naudojimo būdu gautais pašarais, kaip apibrėžta 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2371/2002, dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką ⁽¹⁾ 3 straipsnyje, arba ekologiškais pašarais, kuriuos sudaro ekologinio ūkininkavimo būdu gauti žemės ūkio ingredientai ir natūralios ne žemės ūkio medžiagos.

6 straipsnis

Ekologiško maisto perdirbimui taikomi konkretūs principai

Greta 4 straipsnyje išdėstytų bendrųjų principų, perdirbto ekologiško maisto gamyba taip pat grindžiama šiais konkrečiais principais:

- a) ekologiški maisto produktai gaminami iš ekologiškų žemės ūkio ingredientų, išskyrus atvejus, kai ekologiško tokio ingrediento atitikmens nėra rinkoje;
- b) maisto priedų, neekologiškų ingredientų, kurių funkcijos yra daugiausia technologinės ir sensorinės bei mikroelementų ir perdirbimo pagalbinių priemonių naudojimas apriojamas tiek, kad jie būtų naudojami minimaliai ir tik tuo atveju, kai yra esminis technologinis poreikis, arba tam tikrais mitybos tikslais;
- c) nenaudojamos medžiagos ir perdirbimo metodai, kurie gali būti klaidinantys tikrojo produkto pobūdžio atžvilgiu;
- d) maistas perdirbamas atsargiai, pirmiausia naudojant biologinius, mechaninius ir fizinius metodus.

⁽¹⁾ OL 358, 2002 12 31, p. 59.

7 straipsnis

Ekologiškų pašarų perdirbimui taikomi konkretūs principai

Greta 4 straipsnyje išdėstytų bendrųjų principų, perdirbtų ekologiškų pašarų gamyba taip pat grindžiama šiais konkrečiais principais:

- a) ekologiški pašarai gaminami iš ekologiškų pašarinių žaliavų, išskyrus atvejus, kai ekologiško tokios pašarinės žaliavos atitiktens nėra rinkoje;
- b) pašarų priedų ir perdirbimo pagalbinių priemonių naudojimas apribojamas iki minimumo ir jie naudojami tik tuo atveju, kai yra esminis technologinis ar zootechninis poreikis, arba tam tikrais mitybos tikslais;
- c) nenaudojamos medžiagos ir perdirbimo metodai, kurie gali būti klaidinantys tikrojo produkto pobūdžio atžvilgiu;
- d) pašarai perdirbami atsargiai, pirmiausia naudojant biologinius, mechaninius ir fizinius metodus.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

GAMYBOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS

Bendrosios gamybos taisyklės

8 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

Ūkio subjektai laikosi šioje antraštinėje dalyje pateiktų gamybos taisyklių ir 38 straipsnio a punkte nurodytose įgyvendinimo taisyklėse nustatytų gamybos taisyklių.

9 straipsnis

Draudimas naudoti GMO

1. GMO, iš GMO arba naudojant GMO pagaminti produktai nenaudojami ekologinėje gamyboje kaip maistas, pašarai, perdirbimo pagalbinės priemonės, augalų apsaugos produktai, trąšos, dirvos gerinimo priemonės, sėklos, augalinė dauginamoji medžiaga, mikroorganizmai ir gyvūnai.

2. Laikydami 1 dalyje nurodyto draudimo naudoti GMO arba iš GMO pagamintus produktus maistui ir pašarams, ūkio subjektai gali remtis produkto etiketėmis ar kitais priedamais dokumentais, kurie yra pritvirtinti arba pateikiami pagal Direktyvą 2001/18/EB, 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų ⁽¹⁾ arba Reglamentą (EB) Nr. 1830/2003 dėl genetiškai modifikuotų organizmų ir iš jų

pagamintų maisto produktų ir pašarų susekamumo ir ženklinimo.

Ūkio subjektai gali laikyti, kad gaminant jų įsigytus maisto ir pašarų produktus nebuvo naudota GMO ar iš GMO pagamintų produktų, jei tie produktai nėra paženklinėti arba prie jų nepridėtas dokumentas laikantis šių teisės aktų, išskyrus atvejus, kai jie gavo kitos informacijos, kad atitinkamų produktų ženklinimas neatitinka šių teisės aktų.

3. Laikydami 1 dalyje nurodyto draudimo dėl produktų, kurie nėra maistas ar pašarai, arba produktų, pagamintų naudojant GMO, ūkio subjektai, naudojantys tokius iš trečiųjų šalių įsigytus neekologiškus produktus, reikalauja, kad pardavėjas patvirtintų, jog tiekiami produktai nebuvo pagaminti iš GMO arba naudojant GMO.

4. Laikydami 37 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, Komisija priima sprendimą dėl priemonių, įgyvendinančių draudimą naudoti GMO ir iš GMO arba naudojant GMO pagamintus produktus.

10 straipsnis

Draudimas naudoti jonizuojančiąją spinduliuotę

Draudžiama naudoti jonizuojančiąją spinduliuotę apdorojant ekologiškus maisto produktus, pašarus arba žaliavas, naudojamas ekologiškuose maisto produktuose ar pašaruose.

2 SKYRIUS

Ūkio gamyba

11 straipsnis

Bendrosios ūkio gamybos taisyklės

Visa žemės ūkio valda valdoma laikantis ekologinei gamybai taikomų reikalavimų.

Tačiau laikantis specialių sąlygų, kurios turi būti nustatytos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, ūkis gali būti padalytas į aiškiai atskirtas dalis arba akvakultūros produkcijos vietas, kurios ne visos valdomos pagal ekologinės gamybos principus. Atskirtose dalyse laikomos skirtingos gyvūnų veislės. Akvakultūros atveju gali būti laikomos tos pačios veislės, jeigu produkcijos vietos yra tinkamai atskirtos. Augalų atveju – auginamos skirtingos rūšys, kurias galima lengvai atskirti.

Jeigu pagal antrą pastraipą ne visose ūkio dalyse vyksta ekologinė gamyba, ūkio subjektas atskiria žemę, gyvūnus ir produktus, naudojamus ekologinėse ūkio dalyse arba gaminamus jose, nuo tų, kurie naudojami neekologinėse ūkio dalyse arba gaminami jose, ir šį atskyrimą atitinkamai registruoja.

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1981/2006 (OL L 368, 2006 12 23, p. 99).

12 straipsnis

Augalų produktų gamybos taisyklės

1. Greta 11 straipsnyje nustatytų bendrųjų ūkio gamybos taisyklių, ekologinei augalų produktų gamybai taikomos šios taisyklės:

- a) ekologinėje augalų produktų gamyboje naudojama žemės įdirbimo ir kultivavimo praktika, kuri padeda išlaikyti organines medžiagas dirvožemyje arba padidinti jų kiekį, sustiprinti dirvožemio stabilumą bei dirvožemio biologinę įvairovę ir užkirsti kelią dirvožemio tankinimui bei dirvožemio erozijai;
- b) dirvožemio derlingumas ir biologinis aktyvumas išlaikomas ir didinamas taikant daugiamečių sėjomainą, įskaitant ankštinius augalus ir kitus žaliųjų trąšų augalus bei tręšiant mėšlu ar organinėmis medžiagomis, pageidautina abiem atvejais kompostuotais, gautomis ekologinės gamybos būdu;
- c) leidžiama naudoti biodinaminius preparatus;
- d) be to, trąšos ir dirvožemio gerinimo priemonės gali būti naudojamos tik tuo atveju, jei jas leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį;
- e) nenaudojamos mineralinės azoto trąšos;
- f) naudojant visus augalų produktų gamybos metodus turi būti užkertamas kelias aplinkos teršimui arba jis turi būti kuo labiau sumažintas;
- g) žalos, kurią daro kenkėjai, ligos ir piktžolės, prevencija pirmiausia grindžiama natūralių priešų apsauga, rūšių ir veislių parinkimu, sėjomaina, kultivavimo metodais ir terminiais procesais;
- h) jeigu nustatoma grėsmė pasėliams, augalų apsaugos produktai gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį;
- i) produktų, išskyrus sėklas ir augalinę dauginamąją medžiagą, gamybai naudojamos tik ekologiškai išaugintos sėklos ir dauginamoji medžiaga. Todėl motininis augalas sėklų atveju ir pradinis augalas augalinės dauginamosios medžiagos atveju turi būti išaugintas laikantis šiame reglamente nustatytų taisyklių ne mažiau kaip per vieną augimo ciklą arba, daugiamečių kultūrų atveju, du auginimo sezonus;
- j) augalų produktų gamyboje vartojami valymo ir dezinfekcijos produktai gali būti naudojami tik tuo atveju, jeigu juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį.

2. Laukinių augalų ir jų dalių, natūraliai augančių gamtos plotuose, miškuose ir žemės ūkio plotuose, rinkimas yra laikomas ekologinės gamybos metodu, jeigu:

- a) bent trejus metus iki rinkimo šiuose plotuose nebuvo naudoti produktai, išskyrus tuos, kuriuos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį;
 - b) rinkimas neturi įtakos natūralios buveinės stabilumui arba rinkimo plotuose esančių rūšių išlaikymui.
3. Priemonės, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų gamybos taisyklių įgyvendinimui, patvirtinamos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

13 straipsnis

Jūros dumblių produkcijos taisyklės

1. Laukinių jūros dumblių ir jų dalių, natūraliai augančių jūroje, rinkimas yra laikomas ekologinės gamybos metodu, jeigu:

- a) augimo plotai yra geros ekologinės būklės, kaip apibrėžta 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB, nustatančioje Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus ⁽¹⁾ ir, vykstant jos įgyvendinimui, ekvivalentiškos kokybės nustatytiems vandenims pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/113/EB dėl vandenų, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kokybės ⁽²⁾, ir sveikatos požiūriu nėra netinkami. Kol bus nustatytos išsamesnės teisės aktų įgyvendinimo taisyklės, laukiniai valgomieji jūros dumbliai nerenkami plotuose, neatitinkančiuose A klasės ar B klasės plotų kriterijų, nurodytų 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 854/2004, nustatančio specialiąsias gyvūninės kilmės produktų, skirtų vartoti žmonėms, oficialios kontrolės taisykles ⁽³⁾ II priede;
- b) rinkimas neturi įtakos natūralios buveinės ilgalaikiam stabilumui arba rinkimo plotuose esančių rūšių išlaikymui.

2. Jūros dumbliai auginami pakrantės zonose, kurių aplinkosaugos ir sveikatos charakteristikos turi būti lygiavertės bent jau toms, kurios yra nustatytos 1 dalyje, kad jos būtų laikomos ekologiškomis. Taip pat papildomai:

- a) tvarūs metodai naudojami visais gamybos etapais – nuo jaunų jūros dumblių rinkimo iki derliaus ėmimo;
- b) siekiant užtikrinti, kad būtų palaikoma genetinė įvairovė, turėtų būti reguliariai renkami laukiniai jauni jūros dumbliai, kuriais būtų papildomos patalpos esančios kultūros;

⁽¹⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1).

⁽²⁾ OL L 376, 2006 12 27, p. 14.

⁽³⁾ OL L 139, 2004 4 30, p. 206.

c) trąšos naudojamos tik patalpose ir tik tuo atveju, jei jas leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje šiuo tikslu pagal 16 straipsnį.

3. Priemonės, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų gamybos taisyklių įgyvendinimui, patvirtinamos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

14 straipsnis

Gyvulininkystės produkcijos taisyklės

1. Greta 11 straipsnyje nustatytų bendrųjų ūkio gamybos taisyklių, gyvulininkystės produkcijai taikomos šios taisyklės:

a) gyvūnų kilmė:

- i) ekologiškai auginti gyvuliai turi būti gimę ir užauginti ekologiniuose ūkiuose;
- ii) neekologiškai auginti gyvūnai gali būti atvežti į ūkį veisimui laikantis specialių sąlygų. Tokie gyvūnai ir jų produktai gali būti laikomi ekologiškais praėjus perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiui, nurodytam 17 straipsnio 1 dalies c punkte;
- iii) perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio pradžioje ūkyje esantys gyvūnai ir jų produktai gali būti laikomi ekologiškais praėjus perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiui, nurodytam 17 straipsnio 1 dalies c punkte;

b) ūkininkavimo praktika ir laikymo sąlygos:

- i) gyvūnus prižiūrintis personalas turi reikalingų pagrindinių žinių ir įgūdžių gyvūnų sveikatos ir gerovės poreikių srityje;
- ii) ūkininkavimo praktika, įskaitant gyvūnų laikymo tankį, ir laikymo sąlygos turi būti tokios, kad būtų užtikrintas gyvūnų vystymosi, fiziologinių ir etologinių poreikių patenkinimas;
- iii) gyvuliai nuolatos turi turėti galimybę ganytis atviraime ore, visų pirma ganyklose, kai tai leidžia oro sąlygos ir žemės būklė, išskyrus atvejus, kai pagal Bendrijos teisės aktus taikomi apribojimai ir pareigos, susijusios su žmonių ir gyvūnų sveikatos apsauga;
- iv) gyvulių skaičius ribojamas siekiant kuo labiau sumažinti per didelį nuganymą, dirvožemio nutrypimą, eroziją arba taršą, kuriuos sukelia gyvūnai arba jų mėšlo pasklidimas;
- v) ekologiškai auginami gyvuliai laikomi atskirai nuo kitų gyvulių. Tačiau tam tikromis griežtomis sąlygomis leidžiama, kad ekologiškai auginami gyvuliai

ganytųsi bendroje žemėje, o neekologiškai auginami gyvuliai ganytųsi ekologiinei gamybai skirtose žemėse;

vi) draudžiama rišti arba izoliuoti gyvūnus, išskyrus atskirus gyvūnus ribotam laikotarpiui ir dėl pagrįstų saugumo, gerovės arba veterinarinių priežasčių;

vii) kuo labiau sutrumpinama gyvulių vežimo trukmė;

viii) kuo labiau sumažinamos gyvūnų kančios, įskaitant luošinimą, viso gyvenimo metu, taip pat skerdimo metu;

ix) bitynai įrengiami nektaro ir žiedadulkių šaltinius užtikrinančiuose plotuose, kuriuose auginami daugiausia ekologiškai žemės ūkio augalai arba, tam tikrais atvejais, savaiminė augmenija arba neekologiškai tvarkomi miškai ar žemės ūkio augalai, kuriems taikomi tik mažą poveikį aplinkai darantys metodai. Bitynai turi būti pakankamai toli nuo šaltinių, dėl kurių gali būti užteršti bitininkystės produktai arba pablogėti bičių sveikata;

x) aviliai ir bitininkystėje naudojamos medžiagos daugiausia gaminamos iš natūralių medžiagų;

xi) draudžiama naudoti bitininkystės produktų surinkimo metodą, dėl kurio koriuose naikinamos bitės;

c) veisimas:

i) reprodukcijai naudojami natūralūs metodai. Tačiau leidžiamas dirbtinis sėklinimas;

ii) reprodukcija neskatinama naudojant hormonus ar panašias medžiagas, išskyrus atskiro gyvūno veterinarinio terapinio gydymo atveju;

iii) nenaudojamos kitos dirbtinės reprodukcijos formos, pavyzdžiui, klonavimas ir embrionų perkėlimas;

iv) parenkamos tinkamos veislės. Veislių parinkimas taip pat padeda užkirsti kelią gyvūnų kančioms ir išvengti būtinybės juos luošinti;

d) pašarai:

i) gyvulių pašarai gaunami pirmiausia iš ūkio, kuriame laikomi gyvuliai, arba iš kitų to paties regiono ekologinių ūkių;

ii) gyvuliai šeriami ekologiškais pašarais, atitinkančiais gyvūno mitybos reikalavimus skirtingais jo vystymosi etapais. Raciono dalį gali sudaryti pašarai iš ūkių, pereinančių prie ekologinio ūkininkavimo;

- iii) gyvuliams, išskyrus bites, sudaromos sąlygos nuolat ganytis arba gauti rupiųjų pašarų;

15 straipsnis

- iv) neekologiškos augalinės, gyvūninės ir mineralinės kilmės pašarinės žaliavos, pašarų priedai, tam tikri gyvūnų maitinimui naudojami produktai ir perdirbimo pagalbinės priemonės gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį;

- v) nenaudojamos augimą skatinančios medžiagos ir sintetinės amino rūgštys;

- vi) žinduokliai turi būti maitinami natūraliu, pageidautina motinos, pienu;

e) ligų prevencija ir veterinarinis gydymas:

- i) ligų prevencija grindžiama veislės ir rūšies parinkimu, ūkininkavimo praktika, aukštos kokybės pašarais ir mankšta, tinkamu gyvūnų laikymo tankiu ir pakankamomis bei tinkamomis ir higieniškomis laikymo sąlygomis;

- ii) liga gydoma nedelsiant, kad gyvūnai išvengtų kančių; jei būtina, griežtomis sąlygomis gali būti naudojami cheminės sintezės būdu gauti alopatiniai veterinariniai vaistai, įskaitant antibiotikus, kai netinka fitoterapiniai, homeopatiniai ir kiti produktai. Visų pirma nustatomi gydymo kurso apribojimai ir karencijos laikotarpiai;

- iii) leidžiama naudoti imunologinius veterinarinius vaistus;

- iv) leidžiamas gydymas, susijęs su žmonių ir gyvūnų sveikatos apsauga pagal Bendrijos teisės aktus;

- f) valymo ir dezinfekcijos produktai patalpose ir statiniuose, kuriuose laikomi gyvuliai, gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį.

2. Priemonės ir sąlygos, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų gamybos taisyklių įgyvendinimui, patvirtinamos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

Vandens gyvūnų produkcijos taisyklės

1. Greta 11 straipsnyje nustatytų bendrųjų ūkio gamybos taisyklių, vandens gyvūnų produkcijai taikomos šios taisyklės:

a) vandens gyvūnų kilmė:

- i) ekologinė akvakultūra grindžiama ekologiškai augintų veislinių gyvūnų atvestų jauniklių ir ekologiniuose ūkiuose augintų jauniklių veisimu;

- ii) kai nėra galimybės gauti ekologiškai augintų veislinių gyvūnų atvestų jauniklių ar ekologinės gamybos ūkiuose augintų jauniklių, neekologiškai augintų gyvūnų atvesti jaunikliai gali būti atvežti į ūkį laikantis specialių sąlygų;

b) ūkininkavimo praktika:

- i) gyvūnus prižiūrintis personalas turi reikalingų pagrindinių žinių ir įgūdžių gyvūnų sveikatos ir gerovės poreikių srityje;

- ii) ūkininkavimo praktika, įskaitant šėrimą, įrengimų projektavimą, gyvūnų laikymo tankį ir vandens kokybę, turi būti tokia, kad būtų užtikrintas gyvūnų vystymosi, fiziologinių ir elgsenos poreikių patenkinimas;

- iii) užsiimant ūkininkavimo praktika sumažinamas veiklos ūkyje neigiamas poveikis aplinkai, įskaitant laikomų gyvūnų ištrūkimą iš ūkio;

- iv) ekologiškai auginami gyvūnai laikomi atskirai nuo kitų vandens gyvūnų;

- v) pervežant gyvūnus užtikrinama jų gerovė;

- vi) kuo labiau sumažinamos gyvūnų kančios, įskaitant skerdimo metu;

c) veisimas:

- i) nenaudojamas dirbtinis poliploidų sužadinimas, dirbtiniai hibridizacijos metodai, klonavimas ir vienalyčių veislių veisimas, išskyrus rūšiavimą rankiniu būdu;

- ii) parenkamos tinkamos rūšys;

- iii) nustatomos veislinių gyvūnų rūšims būdingos priežiūros, veisimo ir jauniklių vedimo sąlygos;

- d) pašarai žuvims ir vėžiagyviams;
- iii) leidžiama naudoti imunologinius veterinarinius vaistus;
- i) gyvūnai šeriami pašarais, atitinkančiais gyvūno mitybos reikalavimus skirtingais jo vystymosi etapais;
- iv) leidžiamas gydymas, susijęs su žmonių ir gyvūnų sveikatos apsauga pagal Bendrijos teisės aktus;
- ii) pašarų augalinė dalis gaminama ekologinės gamybos būdu, o iš vandens gyvūnų gauta pašarų dalis gaunama laikantis žuvų išteklių tausojančio naudojimo principo;
- g) valymo ir dezinfekcijos produktai tvenkiniuose, narvuose, patalpose ir statiniuose gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį.
- iii) neekologiškos augalinės, gyvulinės ir mineralinės kilmės pašarinės žaliavos, pašarų priedai, tam tikri gyvūnų maitinimui naudojami produktai ir perdirbimo pagalbinės priemonės gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 16 straipsnį;
2. Priemonės ir sąlygos, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų gamybos taisyklių įgyvendinimui, patvirtinamos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.
- iv) nenaudojamos augimą skatinančios medžiagos ir sintetinės amino rūgštys;
- 16 straipsnis*
- e) dvigeldžiai moliuskai ir kitos rūšys, kurių nešeria žmogus, o kurios maitinasi natūraliu planktonu;
- Ūkininkavimo veikloje naudojami produktai ir medžiagos bei leidimo juos naudoti kriterijai**
1. Komisija 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka leidžia ekologinėje gamyboje naudoti bei ir įtraukia į ribotą sąrašą produktus ir medžiagas, kurie gali būti naudojami ekologinio ūkininkavimo veikloje šiais tikslais:
- i) tokie gyvūnai, kurie minta košdami vandenį, patenkina savo mitybos poreikius gamtoje, išskyrus atvejus, kai veislyklose ir augyklose vedami jaunikliai;
- a) kaip augalų apsaugos produktai;
- ii) jie auginami vandenyse, atitinkančiuose A klasės ar B klasės plotų kriterijus, nustatytus Reglamento (EB) Nr. 854/2004 II priede;
- b) kaip trąšos ir dirvos gerinimo priemonės;
- iii) auginimo plotai yra geros ekologinės kokybės, kaip apibrėžta Direktyvoje 2000/60/EB ir, kol ji įgyvendinama, ekvivalentiškos kokybės nustatytiems vandeniui pagal Direktyvą 2006/113/EB;
- c) kaip neekologiškos augalinės, gyvulinės bei mineralinės kilmės pašarinės žaliavos ir tam tikros gyvūnų maitinimui naudojamos medžiagos;
- d) kaip pašarų priedai ir perdirbimo pagalbinės priemonės;
- f) ligų prevencija ir veterinarinis gydymas;
- e) kaip tvenkinių, narvų, patalpų ir statinių, naudojamų gyvulininkystės produkcijai, valymo ir dezinfekcijos produktai;
- i) ligų prevencija grindžiama optimalių gyvūnų laikymo sąlygų sudarymu parenkant tinkamą vietą, tinkamai projektuojant ūkius, taikant gerą ūkininkavimo ir priežiūros praktiką, įskaitant reguliarių patalpų valymą ir dezinfekciją, šeriant aukštos kokybės pašarais, atsižvelgiant į tinkamą gyvūnų laikymo tankį ir tinkamai parenkant veisles ir rūšis;
- f) kaip patalpų ir statinių, naudojamų augalų produktų gamybai, įskaitant saugojimo patalpas žemės ūkio valdoje, valymo ir dezinfekcijos produktai.
- ii) liga gydoma nedelsiant, kad gyvūnai išvengtų kančių; jei būtina, griežtomis sąlygomis gali būti naudojami cheminės sintezės būdu gauti alopatiniai veterinariniai vaistai, įskaitant antibiotikus, kai netinka fitoterapiniai, homeopatiniai ir kiti produktai; visų pirma nustatomi gydymo kurso apribojimai ir karencijos laikotarpiai;
- Produktai ir medžiagos, įtraukti į ribotą sąrašą, gali būti naudojami tik tuo atveju, jeigu tai leidžiama atitinkamų valstybių narių žemės ūkio sektoriuje pagal atitinkamas Bendrijos arba nacionalines nuostatas, kurios neprieštarauja Bendrijos teisei.
2. Leidžiant naudoti 1 dalyje nurodytus produktus ir medžiagas taikomi II antraštinėje dalyje nustatyti tikslai ir principai bei šie bendri ir konkretūs kriterijai, kurie bus vertinami bendrai:
- a) jų naudojimas būtinas tvariai gamybai ir ypač svarbus tikslingam naudojimui;

- b) visi produktai ir medžiagos yra augalinės, gyvulinės, mikrobiologinės ar mineralinės kilmės, išskyrus tuos atvejus, jei nėra galimybės gauti pakankamo kiekio ar kokybės tokios kilmės produktų ar medžiagų, ar jų pakaitalų;
- c) 1 dalies a punkte nurodytų produktų atveju taikomi šie kriterijai:
- i) jų naudojimas svarbus kontroliuojant žalingus organizmus ar tam tikrą ligą tuo atveju, kai nėra galimybės tai daryti naudojant kitus biologinius, fizinius, veisimo būdus ar kultivavimo praktiką arba kitą veiksmingą valdymo praktiką;
 - ii) jei produktai nėra augalinės, gyvulinės, mikrobiologinės ar mineralinės kilmės ir nėra tapatūs savo natūraliam atitikmeniui, jie gali būti leidžiami tik tuo atveju, jei juos naudojant išvengiama bet kokio tiesioginio kontakto su valgomosiomis žemės ūkio augalų dalimis;
- d) 1 dalies b punkte nurodytų produktų naudojimas yra itin svarbus skatinant ar palaikant dirvožemio derlingumą, vykdant konkrečius žemės ūkio augalų mitybos reikalavimus ar siekiant konkrečių dirvožemio gerinimo tikslų;
- e) 1 dalies c punkte ir 1 dalies d punkte nurodytų produktų atveju taikomi šie kriterijai:
- i) jie yra būtini palaikant gyvūnų sveikatą, gyvūnų gerovę bei gyvybingumą, juos naudojant prisidedama prie tinkamos mitybos, atitinkančios atitinkamų rūšių fiziologinius ir elgsenos poreikius, arba tuo atveju, jei nenaudojant tokių medžiagų neįmanoma gaminti ar išsaugoti tokių pašarų;
 - ii) mineralinės kilmės pašarai, mikroelementai, vitaminai ar provitaminai yra natūralios kilmės. Jei nėra galimybės gauti tokių medžiagų, ekologinėje gamyboje gali būti leidžiama naudoti aiškiai chemiškai apibrėžtas analogiškas medžiagas.
3. a) 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija gali nustatyti su žemės ūkio produktais, kuriems gali būti naudojami 1 dalyje nurodyti produktai ir medžiagos, susijusias naudojimo būdo, dozavimo, naudojimo terminų ir sąlyčio su žemės ūkio produktais sąlygas ir apribojimus bei prireikus nuspręsti, ar išbraukti iš sąrašo šiuos produktus ir medžiagas.
- b) Jeigu valstybė narė mano, kad produktas ar medžiaga turėtų būti įrašytas į 1 dalyje nurodytą sąrašą ar išbrauktas iš jo, arba kad a punkte nurodytos naudojimo sąlygos turėtų būti pakeistos, ji užtikrina, kad dokumentai, pagrindžiantys įrašymą, išbraukimą ar pakeitimą, oficialiai būtų nusiųsti Komisijai ir valstybėms narėms.

Prašymai pakeisti ar išbraukti, o taip pat ir visi dėl to priimti sprendimai yra skelbiami.

- c) Produktai ir medžiagos, kurie prieš priimant šį reglamentą buvo naudojami tikslais, lygiaverčiais šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams, gali būti toliau naudojami priėmus reglamentą. Komisija bet kuriuo atveju gali išbraukti iš sąrašo tokius produktus ar medžiagas 37 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

4. Valstybės narės gali savo teritorijoje reglamentuoti kitų produktų ir medžiagų, nenurodytų 1 dalyje, naudojimą ekologinėje gamyboje, jei jie naudojami II antraštinėje dalyje nustatytais tikslais ir laikantis ten pat nustatytų principų bei 2 dalyje nurodytų bendrų ir konkrečių kriterijų ir su sąlyga, kad tai atitinka Bendrijos teisę. Atitinkamos valstybės narės praneša apie tokias nacionalines taisykles kitoms valstybėms narėms ir Komisijai.

5. Ekologinio ūkininkavimo veikloje galima naudoti kitų kategorijų, kurioms netaikomos 1 ir 4 dalys, produktus ir medžiagas, ir jeigu jie naudojami II antraštinėje dalyje nustatytais tikslais ir laikantis ten pat nustatytų principų bei šiame straipsnyje pateiktų bendrųjų kriterijų.

17 straipsnis

Perėjimas prie ekologinio ūkininkavimo

1. Ūkiui, kuriame pradeda ekologinę gamybą, taikomos šios taisyklės:

- a) perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpis prasižada anksčiausiai tada, kai ūkio subjektas pateikia pranešimą apie savo veiklą kompetentingoms institucijoms ir kai jo ūkiui pradeda taikyti kontrolės sistema pagal 28 straipsnio 1 dalį;
- b) perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiu taikomos visos šiuo reglamentu nustatytos taisyklės;
- c) nustatomi perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiai konkrečioms žemės ūkio augalų ar gyvulininkystės produkcijos rūšims;
- d) ūkyje arba ūkio dalyje, kurioje iš dalies vykdoma ekologinė gamyba ir iš dalies pereinama prie ekologinio ūkininkavimo, ūkio subjektas atskirai laiko ekologinės gamybos būdu pagamintus produktus ir ekologiškai auginamus gyvūnus nuo produktų, pagamintų perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo metu, ir gyvūnų, auginamų perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo metu, arba sudaro sąlygas lengvai juos atskirti, ir šį atskyrimą atitinkamai registruoja;
- e) siekiant nustatyti pirmiau nurodytą perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpį, gali būti atsižvelgiama į prieš pat perėjimo laikotarpio pradžią buvusį laikotarpį, jei sutampa tam tikros sąlygos;
- f) gyvūnai ir gyvūnų produktai, pagaminti c punkte nurodytu perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpiu, nepateikiami į rinką pažymėti 23 ir 24 straipsniuose nustatytais nuorodomis, naudojamomis ženklinimui bei reklamai.

2. Priemonės ir sąlygos, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų taisyklių įgyvendinimui, visų pirma 1 dalies c–f punktuose nurodyti laikotarpiai, nustatomi 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

3 SKYRIUS

Perdirbtų pašarų gamyba

18 straipsnis

Perdirbtų pašarų gamybos bendrosios taisyklės

1. Perdirbtų ekologiškų pašarų gamyba laiko ar vietos požiūriu atskiriama nuo perdirbtų neekologiškų pašarų gamybos.

2. Gaminant ekologiškų pašarų produktą, ekologiškos pašarinės žaliavos arba pašarinės žaliavos, pagamintos perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo metu, nenaudojamos kartu su neekologiniu būdu pagamintomis pašarinėmis žaliavomis.

3. Visos ekologinės gamybos metu naudojamos ar perdirbamos pašarinės žaliavos neturi būti perdirbtos naudojant cheminės sintezės būdu gautus tirpiklius.

4. Nenaudojamos medžiagos ir metodai, atkuriantys savybes, prarastas perdirbant ir saugant ekologiškus pašarus, ištaisantys aplaidumo perdirbant šiuos produktus rezultatus arba kitaip galintys klaidinti tikrojo šių produktų pobūdžio atžvilgiu.

5. Priemonės ir sąlygos, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų gamybos taisyklių įgyvendinimui, patvirtinamos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

4 SKYRIUS

Perdirbto maisto gamyba

19 straipsnis

Perdirbto maisto gamybos bendrosios taisyklės

1. Perdirbto ekologiško maisto paruošimas laiko ar vietos požiūriu atskiriamas nuo neekologiško maisto.

2. Ekologiško perdirbto maisto sudėčiai taikomos šios sąlygos:

- produktas daugiausia gaminamas iš žemės ūkio kilmės ingredientų; siekiant nustatyti, ar produktą iš esmės sudaro žemės ūkio kilmės ingredientai, neatsižvelgiama į papildymą vandeniu ar valgomąją druską;
- tik priedai, perdirbimo pagalbinės priemonės, kvapiosios medžiagos, vanduo, druska, mikroorganizmų ir fermentų preparatai, mineralai, mikroelementai, vitaminai, taip pat amino rūgštys ir kiti mikroelementai maisto produktuose, skirtuose tam tikrai mitybai, gali būti naudojami tik tuo

atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 21 straipsnį;

- neekologiški žemės ūkio ingredientai gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 21 straipsnį arba jei juos naudoti laikinai leido valstybė narė;
- ekologiškas ingredientas negali būti kartu su tuo pačiu neekologišku ingredientu arba ingredientu, gautu perėjimo prie ekonominio ūkininkavimo metu;
- maisto produktą, pagamintą iš ūkiuose, pereinančiuose prie ekologinio ūkininkavimo, užaugintų žemės ūkio augalų, sudaro tik vienas žemės ūkio kilmės augalų ingredientas.

3. Nenaudojamos medžiagos ir metodai, atkuriantys savybes, prarastas perdirbant ir saugant ekologišką maistą, ištaisantys aplaidumo perdirbant šiuos produktus rezultatus arba kitaip galintys klaidinti tikrojo šių produktų pobūdžio atžvilgiu.

Priemonės, reikalingos šiame straipsnyje nurodytų gamybos taisyklių įgyvendinimui, visų pirma perdirbimo metodai ir sąlygos, kurių laikantis valstybės narės leidžia laikiną naudojimą, kaip nurodyta 2 dalies c punkte, patvirtinamos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

20 straipsnis

Ekologiškų mielių gamybos bendrosios taisyklės

1. Ekologiškų mielių gamybai naudojami tik ekologinės gamybos būdu pagaminti substratai. Kiti produktai ir medžiagos gali būti naudojami tik tuo atveju, jei juos leidžiama naudoti ekologinėje gamyboje pagal 21 straipsnį.

2. Ekologiškame maiste ir pašaruose negali būti kartu ekologiškų ir neekologiškų mielių.

3. Išsamios gamybos taisyklės gali būti nustatytos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

21 straipsnis

Kriterijai, taikomi tam tikriems perdirbant naudojamiems produktams ir medžiagoms

1. 19 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose nurodyti produktai ir medžiagos leidžiami naudoti ekologinėje gamyboje ir įtraukiami į ribotą produktų ir medžiagų sąrašą laikantis II antraštinėje dalyje nustatytų tikslų bei principų ir šių kriterijų, kurie vertinami bendrai:

- nėra pagal šį skyrį patvirtintų pakaitalų;

ii) nenaudojant šių medžiagų nebūtų neįmanoma gaminti ar išlaikyti maisto arba patenkinti atitinkamų mitybos reikalavimų, numatytų remiantis Bendrijos teisės aktais.

Be to, 19 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyti produktai ir medžiagos randami gamtoje ir jiems galėjo būti taikomi tik mechaniniai, fiziniai, biologiniai, fermentavimo arba mikrobiologiniai procesai, išskyrus tuos atvejus, jei nėra galimybės rinkoje gauti pakankamo kiekio ar kokybės tokios kilmės produktų ar medžiagų.

2. Komisija 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka nusprendžia leisti naudoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus produktus ir medžiagas bei įtraukti juos į ribotą sąrašą, nustato konkrečias jų naudojimo sąlygas bei apribojimus ir prireikus nusprendžia išbraukti produktus iš sąrašo.

Jeigu valstybė narė mano, kad produktas ar medžiaga turėtų būti įrašyti į 1 dalyje nurodytą sąrašą ar išbraukti iš jo, arba kad šioje dalyje nurodytos naudojimo sąlygos turėtų būti pakeistos, ji užtikrina, kad dokumentai, pagrindžiantys įrašymą, išbraukimą ar pakeitimus, oficialiai būtų nusiųsti Komisijai ir valstybėms narėms.

Prašymai pakeisti ar išbraukti, o taip pat ir visi dėl to priimti sprendimai yra skelbiami.

Produktai ir medžiagos, kurie prieš priimant šį reglamentą buvo naudojami ir atitiko 19 straipsnio 2 dalies b ir c punktus, gali būti toliau naudojami priėmus reglamentą. Komisija bet kuriuo atveju gali išbraukti iš sąrašo tokius produktus ar medžiagas 37 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

c) jos būtinos siekiant užtikrinti galimybę naudotis žemės ūkio kilmės ingredientais, kai ekologiškų tokių ingredientų atitikmenų nėra rinkoje;

d) jos būtinos siekiant išspręsti tam tikras su gyvulių ekologiniu auginimu susijusias priežiūros problemas;

e) jos būtinos siekiant užtikrinti nusistovėjusių ekologiškų maisto produktų gamybą, kai tai susiję su konkrečių 19 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų produktų ir medžiagų naudojimu perdirbant;

f) kai būtina imtis laikinų priemonių siekiant tęsti arba atnaujinti ekologinę gamybą didelio masto nelaimės atveju;

g) kai būtina naudoti maisto priedus ir kitas medžiagas, nustatytas 19 straipsnio 2 dalies b punkte, arba pašarų priedus ir kitas medžiagas, nustatytas 16 straipsnio 1 dalies d punkte, ir kai tokių medžiagų nėra rinkoje, išskyrus tas, kurios yra pagamintos iš GMO;

h) kai pagal Bendrijos teisę arba nacionalinę teisę būtina naudoti maisto priedus ir kitas medžiagas, nustatytas 19 straipsnio 2 dalies b punkte, arba pašarų priedus, nustatytus 16 straipsnio 1 dalies d punkte.

3. 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija gali nustatyti specialias sąlygas, kuriomis taikomos 1 dalyje numatytos išimtys.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

5 SKYRIUS

Lankstumas

22 straipsnis

Išimtinės gamybos taisyklės

1. 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, laikydamosi šio straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų ir II antraštinėje dalyje nustatytų tikslų ir principų, Komisija gali numatyti taikyti 1–4 skyriuose nustatytą gamybos taisyklių išimtį.

2. 1 dalyje nurodytų išimčių daroma kuo mažiau ir prireikus ribotam laikotarpiui; jos gali būti taikomos tik šiais atvejais:

a) jos būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų galima inicijuoti ar išlaikyti ekologinę gamybą ūkiuose, susiduriančiuose su klimato, geografiniais arba struktūriniais suvaržymais;

b) jos būtinos siekiant užtikrinti, kad būtų galima gauti pašarų, sėklų ir augalinės dauginamosios medžiagos, gyvų gyvūnų ir kitų ūkyje naudojamų medžiagų, kai ekologiškų tokių medžiagų atitikmenų nėra rinkoje;

ŽENKLINIMAS

23 straipsnis

Su ekologine gamyba susijusių terminų vartojimas

1. Taikant šį reglamentą laikoma, kad ant produkto pateikti su ekologinės gamybos metodu susiję terminai, tuo atveju, kai ženklinimo etiketėse, reklaminėje medžiagoje arba prekybos dokumentuose toks produktas, jo ingredientai ar pašarų produktai yra apibrėžti naudojant terminus, nurodančius pirkėjui, kad šis produktas, jo ingredientai ar pašarų produktai pagaminti pagal šiame reglamente nustatytas taisykles. Visų pirma, priede išvardyti terminai, jų išvestiniai žodžiai arba maži formos, pavyzdžiui, „bio“ ar „eco“, atskirai arba junginiuose, gali būti vartojami visoje Bendrijoje ir bet kuria Bendrijos kalba ženklinant ir reklamuojant produktus, kurie atitinka pagal šį reglamentą ar jo laikantis nustatytus reikalavimus.

Ženklinant ir reklamuojant gyvus ar neperdirbtus žemės ūkio produktus galima naudoti su ekologinės gamybos metodu susijusius terminus tik tuo atveju, kai be to visi to produkto ingredientai taip pat buvo pagaminti pagal šiame reglamente nustatytus reikalavimus.

2. 1 dalyje nurodyti terminai nevartojami Bendrijoje jokia Bendrijos kalba ženklinant ir reklamuojant produktus, kurie neatitinka pagal šį reglamentą nustatytų reikalavimų, ir jų komerciniuose dokumentuose, išskyrus atvejus, kai šie terminai netaikomi žemės ūkio produktams maiste ar pašaruose arba akivaizdžiai nėra susiję su ekologine gamyba.

Be to, ženklinant ar reklamuojant nevartojami jokie terminai, įskaitant prekių ženkluose naudojamus terminus, ar praktika, kurie galėtų suklaidinti vartotoją ar naudotoją, leisdami manyti, kad produktas ar jo ingredientai atitinka pagal šį reglamentą nustatytus reikalavimus.

3. 1 dalyje nurodyti terminai nevartojami apibūdinti produktams, kuriuos ženklinant ar reklamuojant turi būti nurodyta, kad jų sudėtyje yra GMO, juos sudaro GMO arba jie yra pagaminti iš GMO pagal Bendrijos nuostatas.

4. Perdirbto maisto atveju 1 dalyje nurodyti terminai gali būti vartojami:

- a) prekiniam pavadinimui, jeigu:
 - i) perdirbant maistą buvo laikomasi 19 straipsnio;
 - ii) ne mažiau kaip 95 % perdirbto maisto žemės ūkio kilmės ingredientų masės sudaro ekologiški ingredientai;
- b) tik ingredientų sąraše, jeigu tas maistas atitinka 19 straipsnio 1 dalį, 19 straipsnio 2 dalies a, b ir d punktus;
- c) ingredientų sąraše ir tame pačiame matomame paviršiuje kaip ir prekinis pavadinimas, jeigu:
 - i) pagrindinis ingredientas yra medžioklės ar žvejybos produktas;
 - ii) jį sudaro kiti žemės ūkio kilmės ingredientai, kurie visi yra ekologiški;
 - iii) maistas atitinka 19 straipsnio 1 dalį, 19 straipsnio 2 dalies a, b ir d punktus.

Ingredientų sąraše nurodoma, kurie ingredientai yra ekologiški.

Tais atvejais, kai taikytini šios dalies b ir c punktai, nuorodas į ekologinės gamybos metodą galima pateikti tik dėl ekologiškų ingredientų, ir ingredientų sąraše nurodoma, kokią procentinę visos žemės ūkio kilmės ingredientų masės dalį sudaro ekologiški ingredientai.

Terminai ir ankstesnėje pastraipoje minėta procentinė dalis pateikiami ta pačia spalva ir to paties dydžio bei šrifto rašmenimis, kaip kitos ingredientų sąraše esančios nuorodos.

5. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų laikomasi šio straipsnio.

6. 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija gali tikslinti priede pateiktą terminų sąrašą.

24 straipsnis

Privalomos nuorodos

1. Naudojant 23 straipsnio 1 dalyje nurodytus terminus:

- a) 27 straipsnio 10 dalyje nurodytas ūkio subjekto, kuris atliko paskutinę gamybos arba paruošimo operaciją, kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos kodas taip pat nurodomas ženklinant;
- b) fasuotų maisto produktų atveju ant pakuotės taip pat pateikiamas 25 straipsnio 1 dalyje nurodytas Bendrijos logotipas;
- c) tais atvejais, kai naudojamas Bendrijos logotipas, tame pačiame matomame paviršiuje greta logotipo taip pat nurodoma vieta, kurioje buvo užaugintos produkto sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos; ši nuoroda atitinkamai yra tokia:
 - „ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos ES;
 - „ne ES žemės ūkis“, kai žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos trečiojoje šalyje;
 - „ES ir ne ES žemės ūkis“, kai vienos žemės ūkio žaliavos buvo užaugintos Bendrijoje, o kitos – trečiojoje šalyje.

Pirmiau nurodyta nuoroda „ES“ arba „ne ES“ gali būti pakeista arba papildyta šalies pavadinimu tuo atveju, kai visos produkto sudėtyje esančios žaliavos buvo užaugintos toje šalyje.

Pateikiant pirmiau nurodytą nuorodą „ES“ arba „ne ES“ gali būti neatsižvelgiama į mažus ingredientų kiekius, jeigu ingredientų, į kuriuos neatsižvelgiama, visas kiekis neviršija 2 % viso žemės ūkio kilmės žaliavų kiekio.

Pirmame papunktyje nurodytos nuorodos spalva, dydis ir šriftas neturi būti labiau pastebimi negu produkto prekinis pavadinimas.

25 straipsnio 1 dalyje nurodyto Bendrijos logotipo ir pirmame papunktyje nurodytos nuorodos naudojimas nėra privalomas iš trečiųjų šalių importuotiems produktams. Tačiau, kai 25 straipsnio 1 dalyje nurodytas Bendrijos logotipas pateikiamas etiketėse, pirmame papunktyje nurodyta nuoroda taip pat pateikiama etiketėse.

2. 1 dalyje nurodytos nuorodos pateikiamos pastebimoje vietoje, kad būtų lengvai matomos, aiškiai įskaitomos ir jų nebūtų įmanoma ištrinti.

3. 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija nustato konkrečius kriterijus dėl 1 dalies a ir c punktuose nurodytų nuorodų pateikimo, turinio ir dydžio.

25 straipsnis

Ekologinės gamybos logotipai

1. Bendrijos ekologinės gamybos logotipas gali būti naudojamas ženklinant, pristatant ir reklamuojant produktus, atitinkančius šiuo reglamentu nustatytus reikalavimus.

Bendrijos logotipas nenaudojamas perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio produktų ir maisto produktų atveju, kaip nustatyta 23 straipsnio 4 dalies b ir c punktuose.

2. Nacionaliniai ir privatūs logotipai gali būti naudojami ženklinant, pristatant ir reklamuojant produktus, atitinkančius šiuo reglamentu nustatytus reikalavimus.

3. 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija nustato konkrečius kriterijus dėl Bendrijos logotipo pateikimo, turinio, dydžio ir dizaino.

26 straipsnis

Specialūs ženklavimo reikalavimai

37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija nustato specialius ženklavimo ir turinio reikalavimus, taikomus:

- a) ekologiškiems pašarams;
- b) perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio augalinės kilmės produktams;
- c) augalinei dauginamajai medžiagai ir auginimui skirtoms sėkloms.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

KONTROLĖ

27 straipsnis

Kontrolės sistema

1. Valstybės narės sukuria kontrolės sistemą ir paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų, atsakingų už šiuo reglamentu pagal Reglamentą (EB) Nr. 882/2004 nustatytų pareigų vykdymo kontrolę.

2. Be Reglamente (EB) Nr. 882/2004 nustatytų sąlygų, pagal šį reglamentą sukurta kontrolės sistema apima bent jau atsargumo ir kontrolės priemonių, kurias Komisija turi patvirtinti 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, taikymą.

3. Pagal šį reglamentą vykdomos kontrolės pobūdis ir dažnumas nustatomi vadovaujantis šiame reglamente nustatytų reikalavimų pažeidimų ar neatitikimų jiems rizikos įvertinimu. Bet kuriuo atveju, bent kartą per metus atliekamas visų ūkio subjektų, išskyrus didmenininkus, prekiaujančius tik fasuotais produktais, ir ūkio subjektus, kurie parduoda produktus galutiniam vartotojui ar naudotojui, kaip išdėstyta 28 straipsnio 2 dalyje, atitikimo reikalavimams patikrinimas.

4. Kompetentinga institucija gali

a) savo kontrolės kompetenciją patikėti vienai ar daugiau kitų kontrolės institucijų. Kontrolės institucijos suteikia tinkamas objektyvumo ir nešališkumo garantijas ir savo žinioje turi kvalifikuotą personalą bei išteklius, būtinus jų funkcijoms atlikti;

b) pavesti kontrolės užduotis vienai ar daugiau kontrolės įstaigų. Tokiu atveju valstybės narės paskiria institucijas, atsakingas už tokių įstaigų patvirtinimą ir priežiūrą.

5. Kompetentinga institucija gali pavesti kontrolės užduotis konkrečiai kontrolės įstaigai tik tuo atveju, jeigu įvykdomos Reglamento (EB) Nr. 882/2004 5 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos ir jeigu visų pirma:

a) yra parengtas užduočių, kurias kontrolės įstaiga gali vykdyti, bei jų vykdymo sąlygų tikslus aprašymas;

b) yra įrodymų, kad kontrolės įstaiga:

i) turi žinių, įrangą ir infrastruktūrą, reikalingą jai pavestoms užduotims vykdyti;

ii) turi pakankamą tinkamai kvalifikuotų ir patyrusių darbuotojų kiekį; ir

iii) yra nešališka bei nėra jokio interesų konflikto, susijusio su jai pavestų užduočių vykdymu;

c) kontrolės įstaiga akredituojama pagal Europos standartą EN 45011 arba ISO vadovo 65 „Bendrieji reikalavimai produktų sertifikavimo sistemoms valdančioms įstaigoms“ naujausią redakciją, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje, ir ją patvirtina kompetentingos institucijos;

d) kontrolės įstaiga perduoda atliktos kontrolės rezultatus kompetentingai institucijai reguliariai ir bet kada, kai kompetentinga institucija paprašo juos pateikti. Jeigu kontrolės rezultatai rodo neatitikimą arba tikėtiną neatitikimą, kontrolės institucija apie tai nedelsiant praneša kompetentingai institucijai;

e) veiksmingai koordinuojama užduotis pavedusios kompetentingos institucijos ir kontrolės įstaigos veikla.

6. Tvirtindama kontrolės įstaigą, kompetentinga institucija atsižvelgia ne tik į 5 dalies nuostatas, bet ir į šiuos kriterijus:

- a) standartinę kontrolės procedūrą, kurios turi būti laikomasi ir kurioje išsamiai aprašomos kontrolės ir atsargumo priemonės, kurias įstaiga įsipareigoja taikyti jos kontroliuojamiems ūkio subjektams;
- b) priemonės, kurias kontrolės įstaiga ketina taikyti, nustačius neatitikimų ir (arba) pažeidimų.

7. Kompetentingos institucijos negali kontrolės įstaigoms pavesti tokių užduočių:

- a) kitų kontrolės įstaigų priežiūros ir audito;
- b) kompetencijos suteikti išimtis, kaip nurodyta 22 straipsnyje, išskyrus atvejus, kai tai yra numatyta pagal 22 straipsnio 3 dalį Komisijos nustatytoje specialioje sąlygose.

8. Laikantis Reglamento (EB) Nr. 882/2004 5 straipsnio 3 dalies, kontrolės užduotis kontrolės įstaigoms pavedusios kompetentingos institucijos prirėkus organizuoja kontrolės įstaigų auditą arba patikrinimus. Jeigu atlikus auditą ar patikrinimą paaiškėja, kad tokios įstaigos negali tinkamai atlikti joms pavestų užduočių, užduotis pavedusi kompetentinga institucija gali atšaukti užduočių pavedimą. Jeigu kontrolės įstaiga laiku nesiima tinkamų ištaisomųjų veiksmų, kompetentinga institucija šį pavedimą atšaukia nedelsiant.

9. Greta 8 dalies nuostatų, kompetentinga institucija

- a) užtikrina, kad kontrolės įstaigos vykdoma kontrolė būtų objektyvi ir nepriklausoma;
- b) patikrina savo vykdomos kontrolės efektyvumą;
- c) atkreipia dėmesį į visus nustatytus neatitikimus ar pažeidimus ir taikomas korekcines priemones;
- d) atšaukia tos įstaigos patvirtinimą, jeigu ji nepatenkina a ir b punktuose nurodytų reikalavimų arba nebeatitinka 5, 6 dalyse nurodytų kriterijų, arba nepatenkina 11, 12 ir 14 dalyse pateiktų reikalavimų.

10. Valstybės narės priskiria kodą kiekvienai kontrolės institucijai ar kontrolės įstaigai, atliekančioms kontrolės užduotis, kaip nurodyta 4 dalyje.

11. Kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos sudaro kompetentingoms institucijoms sąlygas lankytis savo biuruose ir gamybinėse patalpose bei suteikia visą informaciją ir pagalbą, kurią kompetentingos institucijos mano esant reikalingą, kad galėtų atlikti savo pareigas pagal šį straipsnį.

12. Kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos užtikrina, kad bent jau 2 dalyje nurodytos atsargumo ir kontrolės priemonės būtų taikomos jų kontroliuojamiems ūkio subjektams.

13. Valstybės narės užtikrina, kad sukurta kontrolės sistema laikantis Reglamento (EB) Nr. 178/2002 18 straipsnio leistų atsekti kiekvieną produktą visais gamybos, paruošimo ir platinimo etapais, visų pirma siekiant suteikti vartotojams garantijas, kad ekologiški produktai buvo gaminami laikantis šiamo reglamente nustatytų reikalavimų.

14. Kiekvienais metais ne vėliau kaip iki sausio 31 d. kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos perduoda kompetentingoms institucijoms ūkio subjektų, kurie ankstesnių metų gruodžio 31 d. buvo jų kontroliuojami, sąrašą. Praėjusių metų kontrolės veiklos suvestinė ataskaita pateikiama kiekvienais metais iki kovo 31 d.

28 straipsnis

Kontrolės sistemos reikalavimų laikymasis

1. Ūkio subjektas, kuris gamina, ruošia, sandėliuoja ar iš trečiosios šalies importuoja produktus, kaip apibrėžta 1 straipsnio 2 dalyje, arba kuris šiuos produktus pateikia į rinką, prieš pateikdamas į rinką produktus, kaip ekologiškus produktus arba perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo laikotarpio produktus:

- a) praneša apie savo veiklą valstybės narės, kurioje tokia veikla yra vykdoma, kompetentingoms institucijoms;
- b) leidžia, kad jo įmonei būtų taikoma 27 straipsnyje nurodyta kontrolės sistema.

Pirma pastraipa taip pat taikoma eksportuotojams, kurie eksportuoja produktus, pagamintus laikantis šiamo reglamente nustatytų gamybos taisyklių.

Jei ūkio subjektas dėl kokios nors veiklos sudaro sutartį su trečiąja šalimi, šiam ūkio subjektui vis tiek taikomi a ir b punktuose nurodyti reikalavimai, o pagal subrangos sutartį vykdomai veiklai taikoma kontrolės sistema.

2. Valstybės narės gali netaikyti šio straipsnio ūkio subjektams, kurie parduoda produktus tiesiogiai galutiniam vartotojui arba naudotojui, jeigu jie negamina, neruošia, nesandėliuoja tokių produktų, išskyrus pardavimo punktus, arba jų neimportuoja iš trečiosios šalies, arba dėl tokios veiklos nesudaro sutarties su trečiąja šalimi.

3. Valstybės narės paskiria instituciją arba patvirtina įstaigą tokiems pranešimams gauti.

4. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuris ūkio subjektas, kuris laikosi šio reglamento taisyklių ir kuris moka pagrįstą mokestį, prisidedamas prie kontrolės išlaidų, turėtų teisę, kad jam būtų taikoma kontrolės sistema.

5. Kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos turi atnaujinamą sąrašą, kuriame yra ūkio subjektų, kuriuos jos kontroliuoja, pavadinimai ir adresai. Šiuo sąrašu gali naudotis suinteresuotos šalys.

6. 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija priima įgyvendinimo taisykles, kad pateiktų išsamią informaciją apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimo ir leidimo procedūrą, visų pirma dėl informacijos, įtrauktos į šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą pranešimą.

29 straipsnis

Patvirtinamieji dokumentai

1. 27 straipsnio 4 dalyje nurodytos kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos pateikia patvirtinamuosius dokumentus bet kuriam ūkio subjektui, kuriam taikoma jų kontrolė ir kuris savo veiklos srityje atitinka šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Patvirtinamuosiuose dokumentuose nurodomas bent jau ūkio subjektas ir produktų rūšis ar asortimentas bei galiojimo laikotarpis.

2. Ūkio subjektas patikrina jo tiekėjų patvirtinamuosius dokumentus.

3. 1 dalyje nurodytų patvirtinamųjų dokumentų forma nustatoma laikantis 37 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos ir atsižvelgiant į elektroninio sertifikavimo privalumus.

30 straipsnis

Priemonės, kurių imamasi pažeidimų ir neatitikimų atvejais

1. Jeigu nustatomas neatitikimas, susijęs su šiame reglamente nustatytų reikalavimų laikymusi, kontrolės institucija ar kontrolės įstaiga užtikrina, kad nebūtų pateiktos jokios su ekologinės gamybos metodu susijusios nuorodos ženklinant ir reklamuojant visą produktų partiją arba gaminamus produktus, kuriems šis neatitikimas turi poveikį, jeigu tai būtų proporcinga pažeisto reikalavimo svarbai ir neteisėtos veiklos pobūdžiui bei konkrečioms aplinkybėms.

Jei nustatomas rimtas pažeidimas arba pažeidimas, sukeliantis ilgalaikes pasekmes, kontrolės institucija ar kontrolės įstaiga su valstybės narės kompetentinga institucija sutartam laikotarpiui uždraudžia atitinkamam ūkio subjektui prekiauti produktais naudojant su ekologinės gamybos metodu susijusias nuorodas produktų ženkliname ir reklamoje.

2. Informacija apie neatitikimų ar pažeidimų atvejus, darančius įtakos produkto ekologiniam statusui, nedelsiant pranešama kitoms atitinkamoms kontrolės įstaigoms, kontrolės institucijoms, kompetentingoms institucijoms ir valstybėms narėms bei, kai taikoma – Komisijai.

Pranešimo lygis priklauso nuo nustatyto neatitikimo arba pažeidimo rimtumo ir masto.

37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija gali nustatyti nurodymus dėl tokių pranešimų formos ir būdų.

31 straipsnis

Keitimasis informacija

Pateikus prašymą, tinkamai pagrįstą būtinybe užtikrinti, kad produktas yra pagamintas pagal šį reglamentą, kompetentingos institucijos, kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos keičiasi atitinkama informacija apie jų atliktos kontrolės rezultatus su kitomis kompetentingomis institucijomis, kontrolės institucijomis ir kontrolės įstaigomis. Tokia informacija jos taip pat gali keistis savo iniciatyva.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

PREKYBA SU TREČIOSIOMIS ŠALIMIS

32 straipsnis

Reikalavimus atitinkančių produktų importas

1. Iš trečiosios šalies importuotas produktas gali būti pateikiamas į Bendrijos rinką kaip ekologiškas produktas, jeigu:

- a) produktas atitinka šio reglamento II, III ir IV antraštinių dalių nuostatas ir pagal šį reglamentą priimtas įgyvendinimo taisykles, susijusias su jo gamyba;
- b) visus susijusius ūkio subjektus, įskaitant eksportuotojus, patikrina pagal 2 dalį pripažinta kontrolės institucija ar kontrolės įstaiga;
- c) susiję ūkio subjektai importuotojams ar nacionalinėms institucijoms bet kada gali pateikti 29 straipsnyje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus, leidžiančius nustatyti ūkio subjektą, atlikusį paskutinę operaciją ir patikrinti ar tas ūkio subjektas laikėsi a ir b punktuose nustatytų reikalavimų, išduotus b punkte nurodytos kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos.

2. 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija pripažįsta šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas kontrolės institucijas ir kontrolės įstaigas, įskaitant 27 straipsnyje nurodytas kontrolės institucijas ir kontrolės įstaigas, kurios yra kompetentingos trečiosiose šalyse vykdyti kontrolę ir išduoti šio straipsnio 1 dalies c punkte nurodytus patvirtinamuosius dokumentus, ir sudaro šių kontrolės institucijų ir kontrolės įstaigų sąrašą.

Kontrolės įstaigos akredituojamos pagal Europos standartą EN 45011 arba ISO vadovo 65 „Bendrieji reikalavimai produktų sertifikavimo sistemoms valdančioms įstaigoms“ naujausią redakciją, paskelbtą Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje. Akreditavimo įstaiga reguliariai vertina vietoje ir prižiūri kontrolės įstaigų veiklą bei atlieka daugiamečių pakartotinių jos patikrinimų.

Nagrindama prašymus dėl pripažinimo, Komisija paprašo kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos pateikti visą reikiamą informaciją. Komisija taip pat gali pavesti ekspertams vietoje

išnagrinėti atitinkamos trečiosios šalies gamybos taisyklės ir atitinkamos kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos trečiojoje šalyje vykdomą kontrolės veiklą.

Pripažintos kontrolės įstaigos ar kontrolės institucijos pateikia akreditavimo įstaigos ar atitinkamai kompetentingos institucijos išduotas įvertinimo ataskaitas apie jų veiklos reguliary vertinimą vietoje ir priežiūrą bei daugiametį pakartotinį jos įvertinimą.

Padedant valstybėms narėms, Komisija, vadovaudamasi įvertinimo ataskaitomis, užtikrina tinkamą pripažintų kontrolės institucijų ir kontrolės įstaigų priežiūrą, reguliariai peržiūrėdama jų pripažinimą. Priežiūros pobūdis nustatomas vadovaujantis šio reglamento nuostatų pažeidimų ar neatitikimų joms rizikos įvertinimu.

33 straipsnis

Produktų, kuriems suteikiamos lygiavertės garantijos, importas

1. Iš trečiosios šalies importuotas produktas taip pat gali būti pateikiamas į Bendrijos rinką kaip ekologiškas produktas, jeigu:

- a) produktas buvo pagamintas laikantis gamybos taisyklių, atitinkančių III ir IV antraštinėse dalyse nustatytas taisykles;
- b) ūkio subjektams buvo pritaikytos kontrolės priemonės, kurios veiksmingumo požiūriu atitinka V antraštinėje dalyje nurodytas priemones, ir tokios kontrolės priemonės jiems buvo nuolatos ir veiksmingai taikomos;
- c) ūkio subjektų trečiojoje šalyje veikla visuose gamybos, paruošimo ir paskirstymo etapuose buvo patikrinta taikant kontrolės sistemą, pripažintą pagal 2 dalį, arba patikrinta kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos, pripažintos pagal 3 dalį;
- d) produktui yra suteiktas patikrinimo sertifikatas, išduotas pagal 2 dalį pripažintų trečiosios šalies kompetentingų institucijų, kontrolės institucijų ar kontrolės įstaigų arba pagal 3 dalį pripažintos kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos, kuriame patvirtinama, kad produktas atitinka šioje dalyje nustatytas sąlygas.

Šioje dalyje nurodyto sertifikato originalas kartu su prekėmis pristatomas į pirmojo gavėjo patalpas; po to importuotojas ne mažiau kaip dvejus metus turi saugoti sertifikatą, kad galėtų jį pateikti kontrolės institucijai ar kontrolės įstaigai.

2. Komisija 37 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka gali pripažinti trečiąsias šalis, kurių gamybos sistema atitinka principus ir gamybos taisykles, atitinkančius II, III ir IV antraštinėse dalyse nustatytus principus ir taisykles, ir kurių kontrolės priemonės veiksmingumo požiūriu atitinka V antraštinėje dalyje nustatytas kontrolės priemones, ir sudaryti šių šalių sąrašą.

Įvertinant lygiavertiškumą atsižvelgiama į *Codex Alimentarius* gaires CAC/GL 32.

Nagrinėdama prašymus dėl pripažinimo, Komisija paprašo trečiosios šalies pateikti visą reikiamą informaciją. Komisija gali pavesti ekspertams vietoje išnagrinėti atitinkamos trečiosios šalies gamybos taisykles ir kontrolės priemones.

Iki kiekvienų metų kovo 31 d. pripažintos trečiosios šalys pateikia Komisijai metinę ataskaitą apie atitinkamoje trečiojoje šalyje nustatytų kontrolės priemonių įgyvendinimą ir vykdymą.

Padedant valstybėms narėms, Komisija, vadovaudamasi šiose metinėse ataskaitose pateikta informacija, užtikrina tinkamą pripažintų trečiųjų šalių priežiūrą reguliariai peržiūrėdama jų pripažinimą. Priežiūros pobūdis nustatomas vadovaujantis šio reglamento nuostatų pažeidimų ar neatitikimų joms rizikos įvertinimu.

3. Neimportuotų pagal 32 straipsnį produktų ir neimportuotų iš pagal šio straipsnio 2 dalį pripažintos trečiosios šalies produktų atveju Komisija 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka gali pripažinti kontrolės institucijas ir kontrolės įstaigas, įskaitant 27 straipsnyje nurodytas kontrolės institucijas ir kontrolės įstaigas, kompetentingomis trečiosiose šalyse vykdyti kontrolę ir išduoti sertifikatus 1 dalyje nurodytais tikslais, ir sudaro šių kontrolės institucijų ir kontrolės įstaigų sąrašą. Įvertinant lygiavertiškumą atsižvelgiama į *Codex Alimentarius* gaires CAC/GL 32.

Komisija nagrinėja prašymus dėl pripažinimo, kuriuos pateikia trečiosios šalies kontrolės institucija ar kontrolės įstaiga.

Nagrinėdama prašymus dėl pripažinimo, Komisija paprašo kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos pateikti visą reikiamą informaciją. Akreditavimo įstaiga ar atitinkamai kompetentinga institucija reguliariai vertina vietoje ir prižiūri kontrolės įstaigos ar kontrolės institucijos veiklą bei atlieka daugiametį pakartotinį jos patikrinimą. Komisija taip pat gali pavesti ekspertams vietoje išnagrinėti atitinkamos trečiosios šalies gamybos taisykles ir atitinkamos kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos trečiojoje šalyje taikomas kontrolės priemones.

Pripažintos kontrolės įstaigos ar kontrolės institucijos pateikia akreditavimo įstaigos ar atitinkamai kompetentingos institucijos išduotas įvertinimo ataskaitas apie jų veiklos reguliary vertinimą vietoje ir priežiūrą bei daugiametį pakartotinį jos įvertinimą.

Padedant valstybėms narėms, Komisija, vadovaudamasi šiomis įvertinimo ataskaitomis, užtikrina tinkamą pripažintų kontrolės institucijų ir kontrolės įstaigų priežiūrą reguliariai peržiūrėdama jų pripažinimą. Priežiūros pobūdis nustatomas vadovaujantis šio reglamento nuostatų pažeidimų ar neatitikimų joms rizikos įvertinimu.

VII ANTRAŠINĖ DALIS

38 straipsnis

GALUTINĖS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO TAISYKLĖS

34 straipsnis

Ekologiškų produktų laisvas judėjimas

1. Kompetentingos institucijos, kontrolės institucijos ir kontrolės įstaigos negali uždrausti arba apriboti ekologiškų produktų, kontroliuojamų kitoje valstybėje narėje esančios kitos kontrolės institucijos ar kontrolės įstaigos, pardavimo dėl priežasčių, susijusių su gamybos metodu, ženklinimu arba to metodo pateikimu, jeigu šie produktai atitinka šio reglamento reikalavimus. Visų pirma, negalima nustatyti jokios papildomos kontrolės ar finansinės naštos, nenumatytos šio reglamento V antraštinėje dalyje.

2. Valstybės narės savo teritorijoje ekologinei augalų produktų gamybai ir gyvulininkystės produkcijai gali taikyti griežtesnes taisykles, jeigu šios taisyklės taip pat taikomos ir neekologinei gamybai ir jei jos atitinka Bendrijos teisę bei neuždraudžia ar neapriboja ekologiškų produktų, pagamintų už atitinkamos valstybės narės teritorijos ribų, pardavimo.

35 straipsnis

Informacijos perdavimas Komisijai

Valstybės narės reguliariai perduoda Komisijai tokią informaciją:

- kompetentingų institucijų pavadinimus bei adresus ir prireikus jų kodus bei atitikties ženklus;
- kontrolės institucijų ir įstaigų bei jų kodų ir prireikus atitikties ženklų sąrašus. Komisija reguliariai skelbia kontrolės institucijų ir įstaigų sąrašą.

36 straipsnis

Statistinė informacija

Valstybės narės perduoda Komisijai statistinę informaciją, kurios reikia šiam reglamentui įgyvendinti ir tolesnei su juo susijusiai veiklai. Ši statistinė informacija nustatoma atsižvelgiant į Bendrijos statistikos programą.

37 straipsnis

Ekologinės gamybos komitetas

1. Komisijai padeda ekologinės gamybos reguliavimo komitetas.

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

Įgyvendinimo taisyklės

37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka ir laikydamasi II antraštinėje dalyje nustatytų tikslų ir principų, Komisija nustato šio reglamento taikymo išsamias taisykles. Jos pirmiausia apima:

- išsamias taisykles, susijusias su III antraštinėje dalyje nustatytomis gamybos taisyklėmis, visų pirma su konkrečiais reikalavimais ir sąlygomis, kurių turi laikytis ūkio subjektai;
- išsamias taisykles, susijusias su IV antraštinėje dalyje nustatytomis ženklinimo taisyklėmis;
- išsamias taisykles, susijusias su V antraštinėje dalyje nustatyta kontrolės sistema, visų pirma su būtiniausiais kontrolės reikalavimais, priežiūra ir auditu, konkrečiais užduočių pavedimo privačioms kontrolės įstaigoms kriterijais, tokių įstaigų patvirtinimo bei atšaukimo kriterijais ir 29 straipsnyje nurodytais patvirtinamaisiais dokumentais;
- išsamias taisykles, papildančias VI antraštinėje dalyje nustatytas importo iš trečiųjų šalių taisykles, visų pirma kriterijus ir procedūras, kurių reikia laikytis pagal 32 straipsnį ir 33 straipsnį pripažįstant trečiąsias šalis ir kontrolės įstaigas, įskaitant pripažintų trečiųjų šalių ir kontrolės įstaigų sąrašų skelbimą ir 33 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytus sertifikatus, atsižvelgiant į elektroninio sertifikavimo privalumus;
- išsamias taisykles, susijusias su 34 straipsnyje nustatytu ekologiškų produktų laisvu judėjimu ir 35 straipsnyje nustatytu informacijos perdavimu Komisijai.

39 straipsnis

Reglamento (EEB) Nr. 2092/91 panaikinimas

1. Reglamentas (EEB) Nr. 2092/91 panaikinamas nuo 2009 m. sausio 1 d.

2. Nuorodos į panaikintą Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 yra laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

40 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Priemonės, kuriomis siekiama palengvinti perėjimą nuo Reglamente (EEB) Nr. 2092/91 nustatytų taisyklių prie šio reglamento taisyklių, prireikus patvirtinamos 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

41 straipsnis

Tarybai pateikiama ataskaita

1. Komisija ne vėliau kaip iki 2011 m. gruodžio 31 d. pateikia Tarybai ataskaitą.
2. Ataskaitoje visų pirma apžvelgiama taikant šį reglamentą įgyta patirtis, ir aptariami šie klausimai:
 - a) šio reglamento taikymo sritis, visų pirma maitinimo įstaigų paruoštas ekologiškas maistas;
 - b) draudimas naudoti GMO, įskaitant galimybę išgyti produktų, pagamintų nenaudojant GMO, bei pardavėjo deklaraciją, konkrečių pakantumo ribų įgyvendinamumą ir jų poveikį ekologiniam sektoriui;
 - c) vidaus rinkos ir kontrolės sistemos veikimas, visų pirma įvertinant, ar nustatyta praktika neskatina nesąžiningos konkurencijos arba nesudaro kliūčių ekologiškų produktų gamybai ir pardavimui.

3. Prireikus Komisija kartu su ataskaita pateikia atitinkamus pasiūlymus.

42 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja septintą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jei nėra nustatytos išsamios gamybos taisyklės tam tikroms gyvūnų rūšims, tam tikriems vandens augalams ir tam tikriems mikrodumbliams, taikomos 23 straipsnyje numatytos ženklinimo taisyklės ir V antraštinėje dalyje numatytos kontrolės taisyklės. Kol nepriimtos išsamios gamybos taisyklės, taikomos nacionalinės taisyklės arba, jeigu tokių nėra, valstybės narės priimtini ar jų pripažinti privatūs standartai.

Jis taikomas nuo 2009 m. sausio 1 d.

Šis reglamentasyra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Liuksemburge 2007 m. birželio 28 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

S. GABRIEL

PRIEDAS

23 STRAIPSNIŲ 1 DALYJE NURODYTI TERMINAI

BG:	биологичен.
ES:	ecológico, biológico.
CS:	ekologické, biologické.
DA:	økologisk.
DE:	ökologisch, biologisch.
ET:	mahe, ökoloogiline.
EL:	βιολογικό.
EN:	organic.
FR:	biologique.
GA:	orgánach.
IT:	biologico.
LV:	bioloģiskā.
LT:	ekologiškas.
LU:	biologesch.
HU:	ökológiai.
MT:	organiku.
NL:	biologisch.
PL:	ekologiczne.
PT:	biológico.
RO:	ecologic.
SK:	ekologické, biologické.
SL:	ekološki.
FI:	luonnonmukainen.
SV:	ekologisk.

II

(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)

SPRENDIMAI

TARYBA IR KOMISIJA

TARYBOS IR KOMISIJOS SPRENDIMAS

2007 m. birželio 25 d.

dėl Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo pasirašymo Europos bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos vardu bei laikino jo taikymo

(2007/502/EB, Euratomas)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA IR EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

NUSPRENDĖ:

atsižvelgdamos į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 170 straipsnį kartu su 300 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos pirmu sakiniu,

1 straipsnis

atsižvelgdamos į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 101 straipsnio antrą pastraipą,

1. Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo bei Baigiamojo akto pasirašymas yra patvirtinamas Europos bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos vardu su sąlyga, kad minėtas susitarimas vėliau turi būti sudarytas.

atsižvelgdamos į Komisijos pasiūlymą,

2. Susitarimo tekstas pridėtas prie šio sprendimo.

kadangi:

2 straipsnis

(1) Komisija Bendrijų vardu vedė derybas dėl Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimo, kuriame taip pat numatytas laikinas jo taikymas nuo 2007 m. sausio 1 d. Laikinais taikant susitarimą Šveicarijos subjektai galėtų dalyvauti pirmuosiuose kvietimuose teikti pasiūlymus pagal Septintąją bendrąją programą.

1. Tarybos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį (-is), įgaliotą (-us) pasirašyti susitarimą ir baigiamąjį aktą Europos bendrijos vardu su sąlyga, kad minėtas susitarimas vėliau turi būti sudarytas.

2. Komisijos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį (-is), įgaliotą (-us) pasirašyti susitarimą ir baigiamąjį aktą Europos atominės energijos bendrijos vardu su sąlyga, kad minėtas susitarimas vėliau turi būti sudarytas.

(2) Susitarimas buvo parafuotas 2007 m. vasario 27 d.

3 straipsnis

(3) Susitarimas turėtų būti pasirašytas ir, kol bus užbaigtos oficialaus jo sudarymo procedūros, taikomas laikinai,

Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimas taikomas laikinai.

4 straipsnis

1. Komisija patvirtina Bendrijų poziciją, kuri priimama Šveicarijos ir Bendrijų mokslinių tyrimų komitete, įsteigtame pagal Europos Bendrijų ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir techninio bendradarbiavimo pagrindų susitarimo ⁽¹⁾ 10 straipsnį, dėl sprendimų pagal susitarimo 2 straipsnio 1 dalį dėl teisinių struktūrų, sukurtų pagal EB sutarties 169 ir 171 straipsnius, steigimą reglamentuojančių taisyklių taikymo Šveicarijoje.

2. Komisija patvirtina Bendrijų poziciją, kuri priimama Šveicarijos ir Bendrijų mokslinių tyrimų komitete, įsteigtame pagal Europos Bendrijų ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir techninio bendradarbiavimo pagrindų susitarimo 10 straipsnį, dėl sprendimų pagal susitarimo 6 straipsnio 2 ir 3 dalis, nustatančių Šveicarijos regionus, kurie gali būti pripažinti

tinkamais regionais mokslinių tyrimų veiksams pagal specialios „Pajėgumų“ programos darbo programą „Mokslinių tyrimų potencialas“.

5 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Liuksemburge 2007 m. birželio 25 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. SCHAVAN

Komisijos vardu

Pirmininkas

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ OL L 313, 1985 11 22, p. 6.

**Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio
ir technologinio bendradarbiavimo**

SUSITARIMAS

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

veikdama Europos bendrijos vardu,

ir

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

(toliau – Komisija),

veikdama Europos atominės energijos bendrijos vardu

(toliau kartu – Bendrijos),

ir

ŠVEICARIJOS FEDERALINĖ TARYBA,

veikdama Šveicarijos Konfederacijos vardu (toliau – Šveicarija),

(toliau kartu – Šalys),

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad glaudūs Šveicarijos ir Bendrijų ryšiai yra naudingi Šalims;

ATSIŽVELGDAMOS į mokslinių ir technologinių tyrimų svarbą Bendrijoms ir Šveicarijai ir jų abipusį suinteresuotumą bendradarbiauti šioje srityje, kad geriau panaudotų išteklius ir išvengtų nereikalingo dubliavimo;

KADANGI Šveicarija ir Bendrijos šiuo metu vykdo mokslinių tyrimų programas bendros svarbos srityse;

KADANGI Bendrijos ir Šveicarija yra suinteresuotos bendradarbiauti šiose programose abiejų Šalių labui;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Šalys yra suinteresuotos skatinti abipuses savo mokslinių tyrimų įstaigų galimybes vykdyti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą Šveicarijoje ir dalyvauti Bendrijų mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros bendrosiose programose;

KADANGI Europos atominės energijos bendrija ir Šveicarija 1978 m. sudarė Bendradarbiavimo susitarimą kontroliuojamos termobranduolinės sintezės ir plazmos fizikos srityje (toliau – sintezės susitarimas);

KADANGI 1986 m. sausio 6 d. Šalys sudarė mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo pagrindų susitarimą (toliau – pagrindų susitarimas), įsigaliojusį 1987 m. liepos 17 d.;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad pagrindų susitarimo 6 straipsnyje nustatyta, kad pagrindų susitarime numatytas bendradarbiavimas bus įgyvendintas atitinkamais susitarimais;

KADANGI 2004 m. sausio 16 d. Bendrijos ir Šveicarija pasirašė mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimą ⁽¹⁾, kuris buvo laikinai taikomas nuo 2004 m. sausio 1 d. ir kuris įsigaliojo 2006 m. gegužės 16 d.;

⁽¹⁾ OL L 32, 2004 2 5, p. 22.

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad minėto susitarimo 9 straipsnio 2 dalyje numatytas šio susitarimo atnaujinimas, susijęs su dalyvavimu naujose daugiamečiose bendrosiose mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programose bendrai suderintomis sąlygomis;

KADANGI Europos bendrijos septintoji bendroji mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veiklos programa (2007–2013 m.) (toliau – EB septintoji bendroji programa) buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1982/2006/EB ⁽¹⁾ ir Reglamentu (EB) Nr. 1906/2006 ⁽²⁾, taip pat Tarybos sprendimais 2006/971/EB ⁽³⁾, 2006/972/EB ⁽⁴⁾, 2006/973/EB ⁽⁵⁾, 2006/974/EB ⁽⁶⁾ ir 2006/975/EB ⁽⁷⁾, o Europos atominės energijos bendrijos (Euratomas) septintoji bendroji branduolinių tyrimų ir mokymo veiklos programa (2007–2011 m.), prisidedanti prie Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimo, buvo priimta Tarybos sprendimu 2006/970/Euratomas ⁽⁸⁾, Tarybos reglamentu (Euratomas) Nr. 1908/2006 ⁽⁹⁾ ir Tarybos sprendimais 2006/976/Euratomas ⁽¹⁰⁾ bei 2006/977/Euratomas ⁽¹¹⁾ (toliau – EB ir Euratomo septintosios bendrosios programos);

KADANGI, nepažeisdamas Bendrijų steigimo sutarčių nuostatų, šis susitarimas ir pagal jį vykdoma veikla nedarys jokio poveikio valstybių narių teisėms kartu su Šveicarija imtis dvišalės veiklos mokslo, technologijų, mokslinių tyrimų ir plėtros srityse ir prirėikus sudaryti susitarimus dėl tokios veiklos,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Susitarimo objektas

1. Šiame susitarime nustatoma Šveicarijos dalyvavimo įgyvendinant EB ir Euratomo septintąsias bendrąsias programas forma ir sąlygos nepažeidžiant sintezės susitarimo nuostatų.

teisinių subjektiškumą ir galintis savo vardu įgyti ir turėti įvairaus pobūdžio teises bei pareigas. Tai, be kita ko, taikoma universitetams, mokslinių tyrimų organizacijoms, pramonės įmonėms, įskaitant mažąsias bei vidutines įmones, ir fiziniams asmenims.

2 straipsnis

Šveicarijoje įsteigti juridiniai subjektai gali dalyvauti visose specialiosiose programose pagal EB ir Euratomo septintąsias bendrąsias programas.

Bendradarbiavimo formos ir priemonės

Bendradarbiavimas vyksta tokiomis formomis:

2. Šveicarijos juridiniai subjektai gali dalyvauti Bendrijų Jungtinio tyrimų centro veikloje, jei tokiam dalyvavimui netaikoma 1 dalis.

3. Bendrijose įsteigti juridiniai subjektai, taip pat ir Jungtinis tyrimų centras, gali dalyvauti Šveicarijos mokslinių tyrimų programose ir (arba) projektuose, skirtuose toms pačioms temoms kaip EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų temos.

1. Šveicarijoje įsteigti juridiniai subjektai dalyvauja visose specialiosiose programose, patvirtintose pagal EB ir Euratomo septintąsias bendrąsias programas pagal sąlygas ir taisykles, nustatytas taisyklėse, reglamentuojančiose Europos bendrijos įmonių, mokslinio tyrimo centrų ir universitetų dalyvavimą mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstravimo veikloje ir Europos atominės energijos bendrijos mokslinių tyrimų bei mokymo veikloje.

4. Šiame susitarime „juridinis subjektas“ yra fizinis arba juridinis asmuo, įsteigtas pagal nacionalinius įstatymus, galiojančius jo įsteigimo vietoje arba pagal Bendrijos teisę, turintis

Jeigu Bendrija priima nuostatas dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 169 ir 171 straipsnių įgyvendinimo, Šveicarijai leidžiama dalyvauti pagal šias nuostatas sukur-

⁽¹⁾ OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

⁽²⁾ OL L 391, 2006 12 30, p. 1.

⁽³⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 87.

⁽⁴⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 244.

⁽⁵⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 271.

⁽⁶⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 300.

⁽⁷⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 369.

⁽⁸⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 61.

⁽⁹⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 1.

⁽¹⁰⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 405.

⁽¹¹⁾ OL L 400, 2006 12 30, p. 435.

tose teisinėse struktūrose pagal taisykles, kurios bus priimtos šių teisinių struktūrų steigimui, ir su sąlyga, kad tos taisyklės bus taikomos Šveicarijoje. Šveicarijos ir Bendrijų mokslinių tyrimų komitetas priima sprendimą dėl tų taisyklių taikymo Šveicarijoje.

Šveicarijoje įsteigtiems juridiniams subjektams leidžiama dalyvauti netiesioginiuose veiksmuose pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 169 ir 171 straipsnius.

2. Šveicarijos finansinis įnašas į programų, priimtų EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų įgyvendinimui, biudžetus – pagal 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas.

3. Bendrijose įsteigti juridiniai subjektai dalyvauja Šveicarijos mokslinių tyrimų programose ir (arba) projektuose, dėl kurių Federalinė taryba yra priėmusi sprendimą, ir kurie vykdomi tomis pačiomis temomis kaip EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų temos, pagal atitinkamais Šveicarijos teisės aktais nustatytas sąlygas ir taisykles, gavę konkretaus projekto partnerių ir atitinkamos Šveicarijos programos vadovų sutikimą. Bendrijose įsteigti juridiniai subjektai, dalyvaujantys Šveicarijos mokslinių tyrimų programose ir (arba) projektuose, patys padengia savo išlaidas, įskaitant jiems tenkančią projekto bendrojo valdymo ir administracinių išlaidų dalį.

4. Šalys gali bendradarbiauti ne tik tai laikui pateikdamos informaciją ir dokumentus, susijusius su EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų ir Šveicarijos programų ir (arba) projektų įgyvendinimu, bet ir:

- a) reguliariai keisdamosi nuomonėmis apie mokslinių tyrimų politikos gaires ir prioritetus bei planus Šveicarijoje ir Bendrijose;
- b) keisdamosi nuomonėmis apie bendradarbiavimo perspektyvas ir jo plėtojimą;
- c) laikui keisdamosi informacija apie mokslinio tyrimo programų ir projektų įgyvendinimą Šveicarijoje ir Bendrijose ir apie remiantis šiuo susitarimu atlikto darbo rezultatus;
- d) rengdamos bendrus susitikimus;
- e) organizuodamos mokslininkų, inžinierių ir specialistų susitikimus;
- f) palaikydamos reguliarius programos ar projekto lyderių Šveicarijoje ir Bendrijose ryšius ir tolesnius santykius;
- g) ekspertams dalyvaujant seminaruose, simpoziumuose ir praktiniuose užsiėmimuose.

3 straipsnis

Pritaikymas

Bendradarbiavimas bet kada gali būti pritaikytas ir išplėstas abipusiu Šalių susitarimu.

4 straipsnis

Teisės ir įsipareigojimai intelektualinės nuosavybės srityje

1. Pagal A priedą ir taikytiną teisę Šveicarijoje įsikūrę juridiniai subjektai, dalyvaujantys Bendrijų mokslinių tyrimų programose, nuosavybės, informacijos naudojimo ir skleidimo srityje ir su tokio dalyvavimu susijusios intelektualinės nuosavybės srityje turi tokias pačias teises ir pareigas kaip Bendrijose įsteigti juridiniai subjektai. Ši nuostata netaikoma projektų, kurie buvo pradėti prieš pradėdant laikinai taikyti šį susitarimą, rezultatams.

2. Pagal A priedą ir taikytiną teisę Bendrijose įsteigti ir Šveicarijos mokslinių tyrimų programose ir (arba) projektuose pagal 2 straipsnio 3 dalį dalyvaujantys juridiniai subjektai nuosavybės, informacijos naudojimo ir skleidimo srityje ir su tokio dalyvavimu susijusios intelektualinės nuosavybės srityje turi tokias pačias teises ir pareigas kaip Šveicarijoje įsteigti juridiniai subjektai, dalyvaujantys atitinkamose programose ir (arba) projektuose.

5 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Iš Šveicarijos negali būti reikalaujama jokių įnašų remiantis Bendrijų įsipareigojimais, prisiimtais iki pradėdant laikinai taikyti šį susitarimą pagal EB ir Euratomo septintąsias bendrąsias programas, taip pat remiantis mokėjimais, vykdomais pagal tuos įsipareigojimus. Šveicarijos finansinis įnašas, susijęs su jos dalyvavimu EB ir Euratomo bendrosiose programose, nustatomas proporcingai ir kaip papildoma dalis, pridedama prie sumos, kasmet skiriamos iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto įsipareigojimų asignavimams, skirtiems padengti Komisijos finansinius įsipareigojimus, atsiradusius dėl įvairių darbų, reikalingų šiame susitarime numatytų programų ir veiklos rūšių vykdymui, valdymui ir įgyvendinimui.

2. Proporcingumo veiksnys, reguliuojantis Šveicarijos įnašą į EB ir Euratomo septintąsias bendrąsias programas, išskyrus sintezės programą, turi atitikti Šveicarijos bendrojo vidaus produkto (rinkos kainomis) ir Europos Sąjungos valstybių narių bendrųjų vidaus produktų (rinkos kainomis) sumos santykį. Šveicarijos įnašas į sintezės programą toliau bus skaičiuojamas pagal su ja susijusio susitarimo nuostatas. Šie santykiai

apskaičiuojami pagal tų pačių metų naujausius Eurostato statistinius duomenis, kurie prieinami paskelbus preliminarų Europos Sąjungos biudžeto projektą.

3. Taisyklės, reglamentuojančios Šveicarijos finansinį įnašą, pateikiamos B priede.

6 straipsnis

Šveicarijos ir Bendrijų mokslinių tyrimų komitetas

1. Pagrindų susitarimu įsteigtas Šveicarijos ir Bendrijų mokslinių tyrimų komitetas tikrina, vertina ir užtikrina tinkamą šio susitarimo vykdymą. Komitetui pateikiami visi klausimai, susiję su šio susitarimo vykdymu ar aiškinimu.

2. Komitetas Šveicarijos prašymu gali nustatyti Šveicarijos regionus, kurie atitinka Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 ⁽¹⁾ 5 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus ir dėl to gali būti pripažinti tinkamais regionais, kuriems skirti mokslinių tyrimų veiksmai pagal specialiosios „Pajėgumų“ programos darbo programą „Mokslinių tyrimų potencialas“.

3. Komitetas gali nuspręsti pakeisti nuorodas į C priede išvardytus Bendrijos teisės aktus.

7 straipsnis

Dalyvavimas

1. Nepažeidžiant 4 straipsnio nuostatų Šveicarijoje įsteigtiems juridiniams subjektams, dalyvaujantiems EB ir Euratomo septintosios bendrosios programose, suteikiamos tokios pačios sutartinės teisės ir išsipareigojimai kaip Bendrijose įsteigtiems juridiniams subjektams.

2. Šveicarijoje įsteigtiems juridiniams subjektams taikomos pasiūlymų pateikimo ir vertinimo bei dotacijų susitarimų ir (arba) sutarčių pagal Bendrijų programas skyrimo ir sudarymo sąlygos bei taisyklės yra tokios pačios kaip tos, kurios taikomos dotacijų susitarimams ir (arba) sutartims, sudarytoms pagal tas programas su Bendrijose įsteigtais juridiniais subjektais.

3. Šveicarijoje įsteigti juridiniai subjektai turi teisę gauti EIB paskolas, skirtas remti mokslinių tyrimų tikslams, nurodytiems pagal EB septintąją bendrąją programą.

4. Vertintojų ar nepriklausomų ekspertų, reikalingų Bendrijų mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programoms, atrankos metu žiūrima, kad būtų tinkamas Šveicarijos ekspertų skaičius, atsižvelgiant į gebėjimus ir žinias, susijusias su jiems priskirtomis užduotimis.

5. Bendrijose įsteigti juridiniai subjektai tomis pačiomis sąlygomis ir pagal tas pačias taisykles kaip Šveicarijos partneriai

gali dalyvauti Šveicarijos mokslinių tyrimų programų, išvardytų 2 straipsnio 3 dalyje, programose ir (arba) projektuose, nepažeidžiant 1 straipsnio 3 dalies, 2 straipsnio 3 dalies ir 4 straipsnio 2 dalies nuostatų ir galiojančių teisės aktų ir vidaus taisyklių. Šveicarijos valdžios institucijos gali nustatyti, kad vienas ar keli Bendrijose įsteigti juridiniai subjektai gali dalyvauti projekte su sąlyga, jog kartu dalyvaus nors vienas Šveicarijos subjektas.

8 straipsnis

Judumas

Kiekviena Šalis pagal galiojančius teisės aktus ir susitarimus išsipareigoja garantuoti, jeigu to būtinai reikia sėkmingam numatytos veiklos vykdymui, riboto skaičiaus kitos Šalies mokslininkų, dalyvaujančių Šveicarijoje ir Bendrijose šiuo susitarimu numatytoje veikloje įvažiavimą ir buvimą.

9 straipsnis

Persvarstymas ir tolesnis bendradarbiavimas

1. Jei Bendrijos nusprendžia persvarstyti ar išplėsti savo mokslinių tyrimų programas, šis susitarimas gali būti persvarstytas arba išplėstas bendrai suderintomis sąlygomis. Šalys keičiasi informacija ir nuomonėmis apie numatomą persvarstymą arba išplėtimą, taip pat visais klausimais, turinčiais tiesioginės ar netiesioginės įtakos Šveicarijos bendradarbiavimui EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų numatytose srityse. Tikslus persvarstytų ar išplėstų programų turinys Šveicarijai pateikiamas per dvi savaites nuo tos dienos, kai jas priima Bendrija. Jeigu mokslinių tyrimų programos persvarstomos arba išplečiamos, Šveicarija gali nutraukti šį susitarimą, pranešusi apie tai iš anksto, ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius. Per tris mėnesius nuo Bendrijų sprendimo priėmimo dienos Šalys praneša viena kitai apie ketinimą nutraukti ar išplėsti šį susitarimą.

2. Jei Bendrija priima naujas daugiametes bendrąsias mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programas, šis susitarimas gali būti atnaujintas arba dėl jo gali būti surengtos naujos derybos Šalių bendrai suderintomis sąlygomis. Šveicarijos ir Bendrijų mokslinių tyrimų komitete Šalys keičiasi informacija ir nuomonėmis apie tokių programų rengimą arba apie kitą esamą ir būsimą mokslinių tyrimų veiklą.

10 straipsnis

Ryšys su kitais tarptautiniais susitarimais

1. Šio susitarimo nuostatos taikomos nepažeidžiant privalumų, numatytų kituose tarptautiniuose susitarimuose, saistančiuose vieną iš Šalių ir taikomuose tik šios Šalies teritorijoje įsteigtiems juridiniams subjektams.

⁽¹⁾ OL L 210, 2006 7 31, p. 25.

2. Juridinis subjektas, įsteigtas kitoje valstybėje, įtrauktoje į EB septintąją bendrąją programą (asocijuotoji valstybė) naudojami tokiais pat teisėmis ir turi tokius pačius įsipareigojimus pagal šį susitarimą kaip juridiniai subjektai, įsteigti valstybėje narėje, su sąlyga, kad asocijuotoji valstybė, kurioje įsteigtas juridinis subjektas, yra davusi sutikimą suteikti Šveicarijos juridiniams subjektams tokias pačias teises ir įsipareigojimus.

11 straipsnis

Teritorinis taikymas

Šis susitarimas taikomas teritorijoms, kuriose galioja Bendrijų steigimo sutartys, tose sutartyse numatytomis sąlygomis, ir Šveicarijos teritorijai.

12 straipsnis

Priedai

A, B ir C priedai yra neatskiriama šio susitarimo dalis.

13 straipsnis

Pakeitimas ir nutraukimas

1. Šis susitarimas galioja visą EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų galiojimo laikotarpį.
2. Šis susitarimas gali būti iš dalies pakeistas tik bendru rašytiniu abiejų Šalių susitarimu. Pakeitimų įsigaliojimo procedūra yra tokia pati kaip šiam susitarimui taikoma procedūra.
3. Kiekviena Šalis gali bet kada nutraukti šį susitarimą, pranešusi apie tai raštu ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius.

4. Nutraukiant šį susitarimą ir (arba) pasibaigus jo galiojimui vykdomi projektai ir veikla tęsiami iki užbaigimo pagal šiame susitarime numatytas sąlygas. Šalys bendru susitarimu sprendžia dėl kitų nutraukimo pasekmių.

14 straipsnis

Įsigaliojimas ir laikinas taikymas

1. Šį susitarimą Šalys ratifikuoja arba sudaro pagal atitinkamas savo taisykles. Jis įsigalioja tą dieną, kai gaunamas paskutinis pranešimas apie tam tikslui reikalingų procedūrų įvykdymą. Susitarimas laikinai taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d.
2. Jeigu viena Šalis praneša kitai Šaliai, kad nesudarys šio susitarimo, susitariama taip:
 - Bendrijos grąžina Šveicarijai 2 straipsnio 2 dalyje numatytą jos įnašą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą,
 - tačiau iš grąžinamos sumos Bendrijos išskaičiuoja lėšas, Bendrijų skirtas Šveicarijoje įsteigtų juridinių subjektų dalyvavimui netiesioginiuose veiksmuose, įskaitant ir 2 straipsnio 1 dalyje numatytas kompensacijas,
 - projektai ir veikla, pradėta susitarimo laikino taikymo laikotarpiu ir vykdoma tuo metu, kai gaunamas minėtas pranešimas, tęsiama iki užbaigimo pagal šiame susitarime nustatytas sąlygas.

Šis susitarimas sudarytas dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakių, slovenų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis; visi tekstai yra autentiški.

Съставено в Люксембург на двадесет и пети юни две хиляди и седма година.

Hecho en Luxemburgo, el veinticinco de junio de dos mil siete.

V Lucemburku dne dvacátého pátého června dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Luxembourg den femogtyvende juni to tusind og syv.

Geschehen zu Luxemburg am fünfundzwanzigsten Juni zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta juunikuu kahekümne viiendal päeval Luxembourgis.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι πέντε Ιουνίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Luxembourg, on the twenty-fifth day of June in the year two thousand and seven.

Fait à Luxembourg, le vingt-cinq juin deux mille sept.

Fatto a Lussemburgo, addì venticinque giugno duemilasette.

Luksemburgā, divtūkstoš septītā gada divdesmit piektajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų birželio dvidešimt penktą dieną Liuksemburge.

Kelt Luxembourgban, a kettőezer-hetedik év június havának huszonötödik napján.

Magħmul fil-Lussemburgu, fil-hamsa u ghoxrin jum ta' Ġunju tas-sena elfejn u sebgha.

Gedaan te Luxemburg, de vijfentwintigste juni tweeduizend zeven.

Sporządzono w Luksemburgu dnia dwudziestego piątego czerwca roku dwa tysiące siódmego.

Feito no Luxemburgo, em vinte e cinco de Junho de dois mil e sete.

Adoptat la Luxemburg, douăzeci și cinci iunie două mii șapte.

V Luxemburgu dňa dvadsiateho plateho júna dvetisícšedem.

V Luxembourggu, petindvajsetega junija leta dva tisoč sedem.

Tehty Luxemburgissa kahdentenakymmenentenäviidentenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksi-tuhattaseitsemän.

Som skedde i Luxemburg den tjugofemte juni tjugohundrasju.

За Европейската общност
 Por la Comunidad Europea
 Za Evropské společenství
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Euroopa Ühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Eiropas Kopienas vārdā
 Europos bendrijos vardu
 Az Európai Közösség részéről
 Għall-Komunità Ewropea
 Voor de Europese Gemeenschap
 W imieniu Wspólnoty Europejskiej
 Pela Comunidade Europeia
 Pentru Comunitatea Europeană
 Za Európske spoločenstvo
 Za Evropsko skupnost
 Euroopan yhteisön puolesta
 För Europeiska gemenskapen

За Европейската общност за атомна енергия
 Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
 Za Evropské společenství pro atomovou energii
 For Det Europæiske Atomenergifællesskab
 Für die Europäische Atomgemeinschaft
 Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
 For the European Atomic Energy Community
 Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
 Per la Comunità europea dell'energia atomica
 Eiropas Atomenerģijas kopienas vārdā
 Europos atominės energijos bendrijos vardu
 Az Európai Atomenergia-közösség részéről
 Għall-Komunità Ewropea ta' l-Energija Atomika
 W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
 Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
 Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
 Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
 Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
 Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
 Euroopan atominieneryayhteisön puolesta
 För Europeiska atomenergigemenskapen

За Конфедерация Швейцария
 Por la confederación Suiza
 Za Švýcarskou konfederaci
 For Det Schweiziske Forbund
 Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
 Šveitsi Konföderatsiooni nimel
 Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
 For the Swiss Confederation
 Pour la Confédération suisse
 Per la Confederazione svizzera
 Šveices Konfederācijas vārdā
 Šveicarijos Konfederacijos vardu
 A Svájci Államszövetség részéről
 Għall-Konfederazzjoni Żvizzera
 Voor de Zwitserse Bondsstaat
 W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
 Pela Confederação Suíça
 Pentru Confederația Elvețiană
 Za Švajčiarsku konfederáciu
 Za Švicarsko konfederacijo
 Sveitsin valaliiton puolesta
 På Schweiziska edsförbundets vägnar

A PRIEDAS

INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ PRISKYRIMO PRINCIPAI

I. Taikymo sritis

Šiame susitarime „intelektinė nuosavybė“ suprantama taip, kaip ji apibrėžta 1967 m. liepos 14 d. Stokholme pasirašytos Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos steigimo konvencijos 2 straipsnyje.

Šiame susitarime „žinios“ suprantamos kaip rezultatai, įskaitant informaciją, neatsižvelgiant į tai, ar ji gali būti apsaugota ar ne, taip pat su tokia informacija susijusios autorių teisės ar teisės, atsiradusios pateikus paraiškas gauti ar išdavus patentus, dizaino, augalų veislių, papildomus apsaugos sertifikatus ar panašias apsaugos formas.

II. Šalių juridinių subjektų intelektinės nuosavybės teisės

1. Kiekviena Šalis užtikrina, kad kitos Šalies juridinių subjektų, dalyvaujančių šiuo susitarimu numatytoje veikloje, intelektinės nuosavybės teisės, taip pat dėl tokio dalyvavimo atsirandančios teisės ir išpareigojimai būtų vertinami pagal atitinkamas tarptautines konvencijas, taikomas Šalims, visų pirma pagal TRIPS sutartį (sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, kurį administruoja Pasaulio prekybos organizacija), Berno konvenciją (1971 m. Paryžiaus aktą) ir Paryžiaus konvenciją (1967 m. Stokholmo aktą).
2. Šveicarijoje įsteigti juridiniai subjektai, dalyvaujantys netiesioginiuose EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų veiksmuose, turi intelektinės nuosavybės teises ir išpareigojimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2321/2002 ⁽¹⁾ su pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1906/2006, Tarybos reglamento (Euratomas) Nr. 2322/2002 ⁽²⁾ su pakeitimais, padarytais 2006 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (Euratomas) Nr. 1908/2006 ir su Europos bendrija sudaryto dotacijų susitarimo ir (arba) sutarties sąlygas pagal 1 dalį. Jeigu Šveicarija dalyvauja netiesioginiuose veiksmuose pagal EB septintąją bendrąją programą, įgyvendinamą pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 169 ir 171 straipsnius, ji turi tokias pačias atitinkamose nuostatose nurodytas intelektinės nuosavybės teises ir išpareigojimus kaip ir toje programoje dalyvaujančios valstybės narės.
3. Europos Sąjungos valstybėje narėje įsteigti ir Šveicarijos mokslinių tyrimų programose ir (arba) projektuose dalyvaujantys juridiniai subjektai intelektinės nuosavybės srityje turi tokias pačias teises ir išpareigojimus kaip Šveicarijoje įsteigti juridiniai subjektai, dalyvaujantys šiose mokslinių tyrimų programose ir (arba) projektuose, pagal 1 dalį.

III. Šalių intelektinės nuosavybės teisės

1. Jei nėra kitokio šalių susitarimo, tai vykdant veiklą, kurios buvo imtasi pagal šio susitarimo 2 straipsnio 4 dalį, šalių sukurtoms žinioms taikomos tokios taisyklės:
 - a) žinias sukurianti Šalis yra jų savininkė. Kai negalima nustatyti, kokia kūrinio žinių dalis priklauso Šaliai, Šalys yra šių žinių bendrasavininkės;
 - b) Šalis, kuri yra žinių savininkė, suteikia kitai Šaliai teisę gauti tas žinias šio susitarimo 2 straipsnio 4 dalyje numatyta veiklai vykdyti. Už teisės gauti žinias suteikimą neimamas joks mokestis.
2. Jei nėra kitokio šalių susitarimo, šalių mokslinei literatūrai taikomos tokios taisyklės:
 - a) kai viena Šalis žurnaluose, straipsniuose, ataskaitose, knygose, garso ir vaizdo medžiagoje bei programinėje įrangoje paskelbia pagal šį susitarimą vykdomos veiklos duomenis, informaciją ir techninius bei mokslinius rezultatus, kitai Šaliai suteikiama pasaulinė, neišimtinė, neatšaukiama ir nemokama licencija šių kūrinių vertimui, adaptavimui, perdavimui ir viešam platinimui;

⁽¹⁾ OL L 355, 2002 12 30, p. 23.

⁽²⁾ OL L 355, 2002 12 30, p. 35.

- b) visose autorių teisių saugomų duomenų ir informacijos kopijose, padarytose pagal šį skirsnį ir skirtose viešai skelbti, turi būti nurodytas autoriaus ar autorių pavardės, nebent autorius būtų aiškiai atsisakęs įvardijimo. Tokiose kopijose turi būti aiškiai nurodyta, kad tai bendras abiejų Šalių remiamas darbas.
3. Jei nėra kitokio Šalių susitarimo, neskelbtinai Šalių informacijai taikomos tokios taisyklės:
- a) kiekviena Šalis, perduodama kitai Šaliai su šio susitarimo numatyta veikla susijusią informaciją, nurodo informaciją, kurios nepageidauja viešai skelbti;
- b) Šalis, gaunanti tokią informaciją, specifiniais šio susitarimo taikymo tikslais savo atsakomybe gali perduoti neskelbtiną informaciją jai pavaldžioms institucijoms ar asmenims;
- c) jei yra gautas išankstinis rašytinis neskelbtiną informaciją teikiančios šalies sutikimas, informaciją gaunanti Šalis gali paskelbti šią informaciją plačiau negu leidžiama pagal b punktą. Šalys bendradarbiauja nustatydamos išankstinio rašytinio sutikimo, reikalingo platesniam skelbimui, prašymo ir gavimo tvarką; kiekviena Šalis duoda tokį sutikimą, atsižvelgdama į tai, kiek leidžiama pagal jos vidaus politikos sritis ir įstatymus bei kitus teisės aktus;
- d) nedokumentinė viešai neskelbtina informacija ar kita konfidenciali informacija, pateikta per seminarus ar kitokius Šalių atstovų susitikimus, surengtus pagal šį susitarimą, arba informacija, atsiradusi skiriant darbuotojus, naudojant įrangą ar atliekant netiesioginius veiksmus, turi likti konfidenciali, jei tos neskelbtinos, konfidencialios arba kitos konfidencialios ar slaptos informacijos gavėjas buvo informuotas apie konfidencialų šios informacijos pobūdį prieš pateikiant tokią informaciją a punkte nustatyta tvarka;
- e) kiekviena Šalis užtikrina, kad neskelbtina informacija, kurią ji gauna pagal a ir d punktus, bus apsaugota pagal šį susitarimą. Jei viena Šalis sužino, kad nesugebės ar tikėtina, kad nesugebės laikytis a ir d nuostatų dėl informacijos neskelbimo, ji turi nedelsdama apie tai informuoti kitą Šalį. Tokiu atveju šalys turi tartis dėl to, kokių veiksmų imtis.
-

B PRIEDAS

FINANSINĖS TAISYKLĖS, REGLAMENTUOJANČIOS ŠIO SUSITARIMO 5 STRAIPSNYJE NURODYTĄ ŠVEICARIJOS ĮNAŠĄ**I. Finansinio dalyvavimo nustatymas**

1. Komisija kuo greičiau, bet koku atveju ne vėliau kaip iki kiekvienų metų rugsėjo 1 d., pateikia Šveicarijai tokią informaciją su atitinkamais dokumentais:
 - a) dviejų bendrųjų programų išpareigojimų asignavimų sumas preliminarus Europos Sąjungos biudžeto projekto išlaidų suvestinėje;
 - b) numatomą įnašų sumą, nustatytą pagal preliminarų biudžeto projektą ir atitinkančią Šveicarijos dalyvavimą dviejose bendrosiose programose. Tačiau vidaus biudžeto procedūroms supaprastinti Komisijos tarnybos vėliausiai iki kiekvienų metų gegužės 31 d. pateikia atitinkamas orientacines sumas.
2. Po to, kai galutinai patvirtinamas bendrasis biudžetas, Komisija informuoja Šveicariją apie pastarosios dalyvavimą atitinkančias minėtas sumas išlaidų suvestinėje.

II. Mokėjimo būdai

1. Kiekvienų finansinių metų birželio ir lapkričio mėnesiais Komisija siunčia Šveicarijai mokėjimo reikalavimą, atitinkantį pastarosios įnašą pagal šį susitarimą. Mokėjimo reikalavimuose nurodoma sumokėti šešias dvyliktąsias Šveicarijos įnašo atitinkamai pagal kiekvieną mokėjimo reikalavimą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo to mokėjimo reikalavimo gavimo. Tačiau paskutiniams dviejų bendrųjų programų metais visa Šveicarijos įnašo suma turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo mokėjimo reikalavimo gavimo.
2. Šveicarijos įnašai išreiškiami ir mokami eurai.
3. Pagal šį susitarimą Šveicarija atsiskaito pagal 1 dalyje nurodytą grafiką. Pavėlavus sumokėti skaičiuojamos palūkanos, kurių dydis lygus vieno mėnesio tarpbankinės rinkos palūkanų normai (EURIBOR), nurodomai „Telerate“ 248 puslapyje. Ši norma padidinama 1,5 procentinio punkto už kiekvieną mėnesį, kurį vėluojama sumokėti. Padidinta norma taikoma visam vėlavimo laikotarpiui. Tačiau palūkanos skaičiuojamos tik tuo atveju, jei įnašas sumokamas praėjus daugiau kaip 30 dienų nuo 1 dalyje nurodytų mokėjimo datų.
4. Šveicarijos atstovų ir ekspertų kelionės išlaidas, atsiradusias dėl dalyvavimo mokslinių tyrimų komitetuose ir komitetuose, dalyvaujančiuose įgyvendinant dvi bendrąsias programas, Komisija kompensuoja tokiu pačiu pagrindu ir tokia pačia tvarka, kokia šiuo metu galioja Bendrijų valstybių narių atstovams ir ekspertams.

III. Įgyvendinimo sąlygos

1. Šveicarijos finansinis įnašas į dvi bendrąsias programas pagal šio susitarimo 5 straipsnį atitinkamais finansiniais metais paprastai nekeičiamas.
2. Uždarydama kiekvienų finansinių metų (n) sąskaitas ir sudarydama įplaukų ir išlaidų ataskaitą Komisija sureguliuoja su Šveicarijos dalyvavimu susijusias sąskaitas, atsižvelgdama į padarytus pakeitimus, atsiradusius dėl pervedimų, anuliravimų, perkėlimų arba biudžeto papildymo ir pakeitimo per tuos finansinius metus.

Tai sureguliuojama kartu su pirmąja $n + 1$ metų išmoka. Tačiau toks galutinis sureguliojimas turi įvykti ne vėliau kaip iki ketvirtųjų metų, einančių po dviejų bendrųjų programų užbaigimo, liepos mėnesio. Šveicarijos atliktas mokėjimas įskaitomas į Europos Bendrijų programas kaip biudžeto įplaukos, priskirtos atitinkamai biudžeto eilutei bendrojo Europos Sąjungos biudžeto įplaukų ataskaitoje.

IV. Informacija

1. Vėliausiai iki kiekvienų biudžetinių metų ($n + 1$) gegužės 31 d. kaip Komisijos įplaukų ir išlaidų ataskaita parengiama ir Šveicarijai informavimo tikslais pateikiama abiejų bendrųjų programų praėjusių finansinių metų (n) asignavimų ataskaita.
2. Komisija Šveicarijai pateikia statistinius ir visus kitus bendrojo pobūdžio finansinius duomenis, susijusius su dviejų bendrųjų programų įgyvendinimu, kurie paskelbti valstybėms narėms.

C PRIEDAS

ŠVEICARIJOS SUBJEKTŲ, DALYVAUJANČIŲ BENDRIJOS PROGRAMOSE, KURIOMS TAIKOMAS ŠIS SUSITARIMAS, FINANSINĖ KONTROLĖ**I. Tiesioginis bendravimas**

Komisija tiesiogiai bendrauja su Šveicarijoje įsteigtais EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų dalyviais ir jų subrangovais. Tie asmenys gali tiesiogiai pateikti Komisijai bet kokią susijusią informaciją ir dokumentus, kuriuos jie privalo pateikti pagal šiame susitarime numatytas priemones ir dotacijų susitarimus ir (arba) sutartis, sudarytas toms priemonėms įgyvendinti.

II. Auditas

1. Pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 ⁽¹⁾ su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 ⁽²⁾ ir Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 ⁽³⁾ su pakeitimais, padarytais 2006 m. rugpjūčio 7 d. Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1248/2006 ⁽⁴⁾, taip pat pagal kitus šiame susitarime nurodytus teisės aktus, su Šveicarijoje įsteigtais programos dalyviais sudarytuose dotacijų susitarimuose ir (arba) sutartyse gali būti numatyta, kad Komisijos pareigūnai ar kiti jos įgalioti asmenys bet kuriuo metu gali atlikti dalyvių arba jų subrangovų mokslinį, finansinį, technologinį ar kitokį auditą.
2. Kad toks auditas būtų atliktas sėkmingai, Komisijos pareigūnams ir kitiems jos įgaliotiems asmenims turi būti suteikta atitinkama teisė patekti į vietas, prieiti prie darbų ir dokumentų, taip pat prie bet kokios informacijos, būtinos tokiam auditui atlikti, įskaitant informaciją elektronine forma. Ši teisė aiškiai nurodyta dotacijų susitarimuose ir (arba) sutartyse, sudarytose įgyvendinti šiame susitarime nurodytoms priemonėms.
3. Europos Audito Rūmai turi tokias pat teises, kaip ir Komisija.
4. Auditas gali būti atliekamas pasibaigus EB ir Euratomo septintosioms bendrosioms programoms arba šiam susitarimui dotacijų susitarimuose ir (arba) sutartyse nustatytais sąlygomis.
5. Šveicarijos Federalinei audito tarnybai iš anksto pranešama apie Šveicarijos teritorijoje atliekamą auditą. Tokios informacijos pateikimas nėra tokio audito teisinė prielaida.

III. Patikrinimai vietoje

1. Pagal šį susitarimą Komisijai (OLAF) leidžiama Šveicarijos teritorijoje atlikti patikrinimus ir inspektavimus vietoje pagal Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ⁽⁵⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/1999 ⁽⁶⁾ sąlygas ir taisykles.
2. Patikrinimus ir inspektavimus vietoje Komisija rengia ir juos vykdo glaudžiai bendradarbiaudama su Šveicarijos Federaline audito tarnyba arba kitomis kompetentingomis Šveicarijos institucijomis, paskirtomis Šveicarijos Federalinės audito tarnybos; toms institucijoms tinkamu laiku pranešama apie patikrinimų ir inspektavimų objektą, tikslą ir teisinį pagrindą, kad jos galėtų suteikti visą reikalingą pagalbą. Tuo tikslu kompetentingų Šveicarijos institucijų pareigūnai gali dalyvauti patikrinimuose vietoje ir inspektavimuose.
3. Patikrinimus ir inspektavimus vietoje Komisija ir atitinkamos Šveicarijos valdžios institucijos gali atlikti kartu, jei to pageidauja minėtos Šveicarijos valdžios institucijos.
4. Jeigu EB ir Euratomo septintųjų bendrųjų programų dalyviai prieštarauja patikrinimui ar inspektavimui vietoje, Šveicarijos valdžios institucijos pagal savo nacionalines nuostatas suteikia reikalingą pagalbą Komisijos inspektoriams, kad jie galėtų atlikti savo pareigą – patikrinimą ir inspektavimą vietoje.

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

⁽²⁾ OL L 390, 2006 12 30, p. 1.

⁽³⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 227, 2006 8 19, p. 3.

⁽⁵⁾ OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

⁽⁶⁾ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

5. Komisija kuo greičiau praneša Šveicarijos Federalinei audito tarnybai apie bet koki faktą ar įtarimą, susijusį su pažeidimu, apie kurį ji sužinojo atlikdama patikrinimą ir inspektavimą vietoje. Bet kokių atveju Komisija turi informuoti minėtą instituciją apie tokių patikrinimų ir inspektavimų rezultatus.

IV. Informavimas ir konsultacijos

1. Kad šis priedas būtų tinkamai vykdomas, kompetentingos Šveicarijos ir Bendrijos institucijos reguliariai keičiasi informacija ir vienai iš Šalių paprašius rengia konsultacijas.
2. Kompetentingos Šveicarijos valdžios institucijos nedelsdamos praneša Komisijai apie bet koki joms žinomą faktą ar įtarimą dėl pažeidimo, susijusio su dotacijų susitarimų ir (arba) sutarčių, sudarytų įgyvenant šiame susitarime numatytas priemones, sudarymu ir vykdymu.

V. Konfidencialumas

Pagal šį priedą bet kokia forma perduota ar gauta informacija yra profesinė paslaptis ir jai taikoma analogiškos informacijos apsauga, kaip numatyta Šveicarijos teisėje ir Bendrijos institucijoms taikomose atitinkamose nuostatose. Tokia informacija gali būti suteikiama tik asmenims, kurie dirba Bendrijų institucijose, valstybėse narėse ar Šveicarijoje ir dėl savo pareigų turi ją žinoti, ir naudojama tik veiksmingos Šalių finansinių interesų apsaugos užtikrinimo tikslais.

VI. Administracinės priemonės ir baudos

Neapribodama Šveicarijos baudžiamosios teisės taikymo galimybės Komisija gali taikyti administracines priemones ir baudas pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006, ir Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1248/2006, taip pat 1995 gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ⁽¹⁾.

VII. Išieškojimas ir vykdymas

EB septintosios bendrosios programos pagrindu pagal šio susitarimo taikymo sritį Komisijos priimti sprendimai dėl asmenų, išskyrus valstybes, finansinės prievolės, privalo būti vykdomi Šveicarijoje. Šveicarijos Vyriausybė, pranešusi apie tai Komisijai, paskiria instituciją, kuri, patikrinusi tikrai akto autentiškumą, išduoda vykdomąjį raštą. Sprendimas vykdomas pagal Šveicarijos proceso taisykles. Sprendimo dėl vykdymo teisėtumą kontroliuoja Europos Bendrijų Teisingumo Teismas. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimai, priimti pagal sutarties, sudarytos pagal EB ir Euratomo bendrąsias programas, arbitražo išlygą vykdomi tokiomis pačiomis sąlygomis.

⁽¹⁾ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

BAIGIAMASIS AKTAS

EUROPOS BENDRIJOS

ir

ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS

įgaliotieji asmenys,

susitikę du tūkstančiai septintųjų metų birželio dvidešimt penktą dieną Liuksemburge pasirašyti Europos bendrijos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimą, priėmė šią jungtinę deklaraciją, pridedamą prie šio Baigiamojo akto:

Jungtinė Susitariančiųjų Šalių deklaracija dėl glaudaus dialogo atsivėlgiant į naujas struktūras, sukurtas įgyvendinant EB sutarties 169 ir 171 straipsnius.

Šie asmenys taip pat atkreipė dėmesį į deklaracijas, pridėtas prie šio Baigiamojo akto:

Tarybos deklaraciją dėl Šveicarijos dalyvavimo komitetuose.

Bendrijų deklaraciją dėl ES mokslininkų statuso Šveicarijoje pagal šį susitarimą.

Jungtinė Susitariančiųjų Šalių deklaracija dėl glaudaus dialogo atsižvelgiant į naujas struktūras, sukurtas įgyvendinant EB sutarties 169 ir 171 straipsnius

Abi Šalys pareiškia, kad siekiant užtikrinti tinkamą šio susitarimo 2 straipsnio 1 dalies įgyvendinimą Šveicarijos Konfederacijai prireikus bus laiku pranešta apie parengiamuosius darbus, susijusius su EB sutarties 169 ir (arba) 171 straipsniais pagrįstomis struktūromis, kurios turi būti įgyvendinti pagal septintąsias bendrąsias programas.

Tarybos deklaracija dėl Šveicarijos dalyvavimo komitetuose

Taryba sutinka, kad Šveicarijos atstovai stebėtojų teisėmis gali dalyvauti tokiuose susitikimuose, jeigu juose svarstomi su jais susiję klausimai:

- visų komitetų, įsteigtų pagal EB ir Euratomo septintąsias bendrąsias programas, įskaitant Mokslinių ir techninių tyrimų komitetą (CREST),
- Jungtinių tyrimų centro valdytojų tarybos.

Komitetams balsuojant Šveicarijos atstovai nedalyvauja.

Bendrijų deklaracija dėl ES mokslininkų statuso Šveicarijoje pagal šį susitarimą

Bendrijos tikisi, kad Šveicarija, taikydama maksimalią Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams išduodamų leidimų gyventi skaičiaus ribą, apskaičiuodama tą maksimalią ribą, neįskaičiuos leidimų gyventi, išduotų dalyvaujantiems mokslininkams. Bendrijos taip pat tikisi, kad projektuose dalyvaujantys ir Bendrijų jungtiniuose tyrimų centruose dirbantys mokslininkai galės vienodai pasinaudoti Euratomo ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo susitarimo kontroliuojamos termobranduolinės sintezės ir plazmos fizikos srityje (OL L 242/1, 1978 9 4) 12 straipsnio 3 dalimi.

Šveicarijos Vyriausybės deklaracija

Šveicarijos Vyriausybė mano, kad Bendrijų deklaracija dėl ES mokslininkų statuso Šveicarijoje pagal šį susitarimą nepažeidžia Susitariančiųjų Šalių teisių ir įsipareigojimų pagal susitarimą ir pagal Šveicarijos teisinę sistemą.
